

ကမ္ဘာနှင့်မင်းသား၊သမီး

မိုင်းလိက်၊တရား(တူရိယာ)

မာ်တမ်းပပ့်
“ပိုခမ်းလိက်;တး(တူဝ်လိက်);”

ဂါခမ်းခမ်းသၢင်,သၢမ်(လူး)
တိမ်;

Dr.စၢ်းသၢင်,ကၢ်;
ခမ်းခိုင်ကွက်,

စးစး:၊ မိတ်မိတ်
ခပ့်လိက်; Computer

စၢ်းသၢ်လိင်းမိုင်း
ခမ်းဂိမ်းဂၢင်းခိုင်;

တွင်းလေးကွခမ်း,(လွံစၢင်)
Film

မွက်,ဂု,သွံးလိင်(တၢ်ဂုင်း)
ကိတ်,ကွက်,

လိခမ်းမေ,၊ ပီၤ 2002
1500 ပပ့်

ဗဟိုမူဝါဒများ

1. ရှင်ဇိန်	4
2. ပိုင်းလိက်;တရား (တူလိက်;)....	6
3. တူလိက်; တူယာဝ်း (ထူဝ်းငှက်;) ကန်ကမ်,မီးသတ်;	8
4. တူလိက်; တူယာဝ်း (ထူဝ်းငှက်;) မီးသတ်;ကမ်;	10
5. တူလိက်; တူယာဝ်း (ဂမ်သီခ်း)	12
6. တူလိက်; တူမူခ်း (သမ်သီခ်)	15
7. တူလိက်; တူမူခ်း (ရှုးသီခ်)	19
8. တူလိက်; တူမူခ်း (ရှုးသီခ်) ရှုခ်လိက်;တံး	21
9. တူလိက်; တူမူခ်း (ရှုးသီခ်) လိက်;တံးရှုးရှိုင်းရှိုင်း	23
10. တူလိက်; တရားလိင်	24
11. တူလိက်; တရားကျွမ်း	28
12. တူလိက်; တရားတိုးရှိုင်း	31
13. တရားရှုခ်ထိုင် လင်းဂန်ခ်းခမ်းသင်,သမ်	38
14. ပိက်;ထမ်းတံး(လိက်;ပိုခ်ရှိုင်း) - Dr.ကပ်းသင်,ကပ်း	40

ရှုတ်ဆိုခန်း

လွင်းကန် လင်းတိမ်၊ ပိုင်းလိက်တည်း နှိုင်းခေလှ် ဂွပ်ပိုဝ်း သွက်သု၊
ရှုလင်း၊ ငဝ်းရှက်၊ ကန်တည်းဝှပ်း လင်းတိက်၊ ယာလင်း၊ ရမ်းခိုင်း၊ ဧလ၊ ရမ်း
ခိုင်း၊ ရှုပ်ရှမ်းခေ သမ့်ပေး ကမ်၊ ပွင်၊ ရမ်းခေရိုဝ်းခေခေ မန်းမီးတီးကန် ဝှပ်း
ရှုပ်ရှပ် သု၊ သခေ၊ တေလင်းဝုးခေလှ်ယဝ်။

ခေင်၊ ကန် တင်းရှုဝှပ် ယိုခင်းထိုင်ခေခေ မိုဝ်းတည်း ပလှ်၊ ပုးရှုပ်၊ နေ၊ သု၊
ပုတ်ထူခေခေ ဝှပ်းယိပ်း လိက်တည်း တူဝ်ယာဝ်း(တူဝ်ထူဝ်၊ ငွက်) ခေခေ ရှုပ်တိုဝ်းဝလှ်
ရှုတီးတီး၊ ကန်ခေင်၊ ပီတဂတ်၊ ခေးသင်၊ သွန် နဝ်းပုတ်ထူခေလှ် မိုဝ်း၊ ဖွင်း
မန်းနဝ်း ပိုခေခေသု၊ သခေ၊ ခေခေ မန်းနဝ်းရှုပ်တိုဝ်း ရမ်းလာတ်တိုင်းမဂထခဝ်
သေတု၊ မန်းနဝ်းလာတ်၊ ပခေ ခွင်ခေခေမန်းနဝ်း တီးကန်ထုက်၊ လီရှုပ်တိုဝ်း
ရမ်းတိုင်၊ ကန်ဂေး၊ ရှုပ်တိုဝ်းလင်းယု၊ တီးပွင်၊ ကန်ဂိပ်းဂိပ်းမန်း ရမ်းခွေးခွေး
ခွေးဝိုင်း ဧလ၊ ရမ်းမန်းခွေး၊ ခေးပင်၊ ဂေး၊ ယင်းနာင်းပိက်၊ ပိုင်းခေခေလှ်ယဝ်။

ရမ်းခေးခေလှ် မီးဝလှ် တီးခေးသင်၊ နဝ်းပုတ်ထူသေဂေး၊ ထိုင်တီး၊ ရှိုင်
ယာဝ်း ခာဝ်းယာခေမုး ခွေးမိုင်းကိခေ၊ တီးယုးခဝ် ကပ်၊ နေ၊ သု၊ ပုတ်ထူ တိက်၊ ငက်၊
ဂန် ပီခေ ရှိ၊ နေ၊ ယု၊ နေ၊ မရှု၊ ယု၊ နေ၊ ဂု၊ တီးခေခေ ရှိ၊ နေ၊ ယု၊ နေ၊ ခေခေ ခေးပိက်၊
မန်း သမ့်ကွက်၊ မုး ထေ၊ လဝု၊ တု၊ ခေလှ်။

ဂွပ်းခေလှ် ကန်ခွမ်းသာလှ်တင်းထေ၊ လဝု၊ တု၊ ခေခေ ပီခေနဝ်းပုတ်ထူ
ခေးသု၊ ဂမ်ဂိခေ၊ ဂိခေ၊ သေ မိုဝ်းမန်းခဝ်းမုးခွေးသီ၊ လီလင်၊ ဂု၊ မုး သွက်၊ ရှု
ပီတဂတ်၊ ခေခေ ဂွပ်းပိုဝ်း ပီတဂတ်၊ ထေ၊ လခေလှ် ခဝ်ရှုပ်တိုဝ်းပု၊ လီမဂထဝလှ်၊
ဝါလှ်းမန်း ပွင်တိမ်၊ နှိုင်းဝိသုတ်ထီမက်၊ ကတ်ထဂု၊ ထု၊ ယဝ် တမ်းပခေခေခေ၊ ကန်
ခိုင်း၊ ကန်ဝုး ပီတဂတ်၊ နဝ်းပုတ်ထူခေလှ် တေလင်းရှုပ်တိုဝ်း ရမ်းပု၊ လီ
မဂထ၊ ပေးကမ်၊ ရှုပ်တိုဝ်း ထုက်၊ ကု၊ ပတ်၊ (တင်းခေတီး) ခေလှ်ဝလှ်ဧလ၊ နဝ်းဝုး
ရှမ်းထေ၊ လဝု၊ တု၊ ရှုးမိုင်းခေလှ် နဝ်းခွမ်းလာလှ်း ကန်ပု၊ လီဂေးပုး၊
ရမ်းခွေးရမ်းမန်းဂေးပုး။

လာင်းမၤပုၤယုၤအေၤအေၤ ကပ်ပုၤလီၤ ပိၤခိၤ,ပိၤခိၤဂၢၢ်းခပ်ဂၢၢ်းလီၤဝံၤ ဂၢၢ်းပုၤလီၤ
အေၤခိၤ ခပ်ဝဲၤပိၤခိၤအေၤအေၤကပ်ခိၤခိၤ;သေ ဂုၢ်းပွၤဂၢၢ်း ပိၤတဂၢၢ်းခပ် ဂုၢ်ဂုၢ်ခိၤ
ကေၤ,ကေၤ,ဂူၤဂေၤ; လၢင်းယုၤ, အေၤယုၤ။

တီးအေၤ; တၢင်းဂုၢ်းအေၤ လံးဂုၢ်ကပ်ဂုၢ်းထေၤ,လၢဝုၤတုၤ ခလး; ကမ်,အေၤ
သိုၤ,သၢၤပၢၤလၢင်းယုၤခိၤ; ပၢၤလၢင်းမၤခိၤခလး; နဝ်,ကပ်ဂၢၢ်းလၢတ်; ဂၢၢ်းတၢၤတၢၤဂုၢ်း
ကမ်,ပွၤ,ဂၢၢ်းလၢင်းယုၤ, ကမ်တီးသီၤတၢၤခိၤ; သီၤလၢတ်;ပိၤဂ်,ဂၢၢ်းအေၤခိၤ ဂွၢ်;ပိၤဂ်;
ယုၤ,ကမ်ဂုၢ်ခိၤတၢၤ,ခိၤဂုၢ်းခလး;ပိၤခိၤ အေၤခိၤတုၤ ပေးလၢတ်;ဂၢၢ်းထိုၤထိုၤခိၤခိၤ ပွၤ,
ဂၢၢ်းလၢင်းယုၤ, ကမ်ကပ်ဂၢၢ်းပုၤလီၤ ခပ်;ဂုၢ်ခိၤအေၤ ကမ်,ကပ်ခိၤတီးဂုၢ်ပွၤ,ဂၢၢ်း
တီးတိၤ; မိုၢ်ခိၤခိၤ, ဂုၢ်းထၢင်းခပ် ပေးခပ်ဝဲ; “ပေးခမး” အေၤ ဂုၢ်းပွၤ,လၢင်းယုၤ,
ပေးခပ်ဝဲ; “မးတၢၤ ပိၤတၢၤ” အေၤ ဂုၢ်းကမ်,ပွၤ,ယုၤ။ ပေးခပ်ဝဲ; “ဖိ” အေၤ
ဂုၢ်းပွၤ,ယုၤ, ပေးခပ်ဝဲ; “တေၤဝဲတၢၤ” အေၤ ဂုၢ်းကမ်,ပွၤ,ယုၤ။

(သၢၤသိုၤ, တၢၤယုၤခိၤကမ်အေၤ မီးကမ်ခိၤခိၤ; ကမ်,ဂုၢ်; ခိၤပိၤပိၤခိၤ
လိၤဂ်;တၢၤဂေၤ; လီၤလၢင်းယုၤ,ခလး; နဝ်,တိၤမးပုၤအေၤယုၤ။ တီးကမ်ဝဲ; “မးတၢၤ
ပိၤတၢၤ” အေၤ မခိၤတေၤ, “ခမး” နဝ်,မး “ပေး” ၊ မခိၤပိၤခိၤ ဖိၤဂ်;ကိၤခိၤ,တီးယုၤ။
ဝဲ;တီး တၢၤဂုၢ်းလၢင်းယုၤခိၤ သမံၤပိၤခိၤဂုၢ်ခိၤကမ်လၢင်းယုၤ; “ပေး” နဝ်,မး
“ခမး” ၊ ဂုၢ်းပိၤခိၤဂုၢ်ခိၤ; ပိၤခိၤဝဲ;ဂုၢ်ခိၤ; ကိၤခိၤ,တီးယုၤခပ် သမံၤ ခမးပိၤခိၤဝဲ;ဂုၢ်ခိၤ
ဂုၢ်ခိၤ: အေၤ လီၤဂုၢ်ခိၤယုၤ,။)

ဂုၢ်ခိၤခိၤ,ခမးဝဲၤ ခိၤခိၤခိၤလိၤဂ်;အေၤ တၢၤတိၤမးဂုၢ်ခိၤဂၢၢ်းတၢၤအေၤ
မိုၢ်;ဂုၢ်ခိၤ, ၅၀ဝဲၤ (တူၤခမးလွၢ်ခမးလိၤဂ်;) 16 သေ ခမးဂပ်;အေၤ ခိၤခိၤထွၢ်ခိၤကပ်
ခိၤခမးလွၢ်ခမးမး 8 တူၤ။ ခမး သီၤ 10 တူၤသေ ဂုၢ်,ဂုၢ်,တိုၤမးအေၤ
ယုၤ။ ဂွၢ်;ဂုၢ်းကပ်ပုၤလီၤခပ်;မးခလး; “ဂု” အေၤ နဝ်,မးပုၤတီး; “ယ” အေၤအေၤ
ယုၤ။

သၢၤဂုၢ်းဂုၢ်ခိၤထိုၤမိုၢ်;နဝ် ပိုၢ်;အေၤ,မးခိၤခိၤဂုၢ်ခိၤအေၤ ကမ်ပိၤခိၤ
လိၤဂ်;ဂုၢ်ခိၤ;တူၤ-ဂၢၢ်းဂုၢ်ခိၤ;ခေးအေၤ တေၤလၢင်းယုၤ;လၢင်းယုၤ;ဂုၢ်ခိၤ။

ဂၢၢ်းခိၤသၢၤ,သၢၤ(လုး)

ပိုဆန်းလိက်တရား(တူဝ်လိက်)

ခွပ်းသင်ခလး လုးတံး; ပိုဆန်းလိက်တရား-

1. လွင်းသင်ပိုင်သင် ကမ်,ဝုး ပေးမဆန်းယီတ်,ယာမ်းခါးရှိုင်ယာ်ခိုင် တေလုးသွက်; ဂုပိုဆန်းမဆန်းယာ်။
2. တရားဂုးဆေလု ပိတ်ဝုးပီဆင်ဂိုဆန်းခိုင်; ခိုဝ်းလီဝ် ပီဆင်ကဆင်လီဝ်ဂဆင်သေဂေး; ခွပ်းလွင်းတင်းဂုးပိုင်ပိုင်သေခလး လုးယာ်;ယာတ်,ယာတ်,ယာတ်,ယာတ်,ယာတ် လိက်; လာ်းဂေး; ပိတ်,ပိုင်;ဂဆင်။
3. ပေးကမ်,ခူဆင်သွက်;ခွက်;ဂုသေ မူဆင်မး ခွ်းလံးဂုမ်းဂဆင်ခိုဆန်း၊ မိုဆင်ဂဆင်ခိုဆန်း; ရိုင် ရိုင်ခိုဝ်းဂေး; တေယာ်ဆင်ယာတ်,ဂဆင်ဂု,တိက်းတိက်း ရိုဝ်းဆေလုယာ်။

ခွမ်းဆင်,လိက်;ဂုဆန်းဂုးတီးလုမ်းဟုဆေလု ပေးကပ်ဂုပ်ဂုပ်;ကဆင်ဂိပ်;မဆန်း မီးသွင်ရုမ်း၊ ရုမ်းဆိုင်;- လိက်;တူဝ်ဂုးကဆင်ကပ်တူဝ်လိက်;တိုင်ခေးဂမ်း၊ ရုမ်းသွင်- ကပ်သိုင်တိုင်ခေးဂမ်း ဆေလုယာ်၊ တရားဂုးဆေလု ပီဆင်ရုမ်းကပ်သိုင်တိုင်ခေးဂမ်း ဆေလုယာ်။

မိုဝ်းပီးဂါရ် လုးဂုးဂုဆင် တီးလုမ်းမုတ်ရုမ်းလိက်;လာ်း ခလး; ယီဆင်,ခလး; တူဝ်,ဝိုင်းဆင်ခမ်း၊ မီးဝလုတူဝ်လိက်;တရားဆေးခီး“မိုင်းခခ,” မီးဝလုသွင်တူဝ်၊ ပီဆင် တူဝ်လိက်;တူဝ်ဂုး၊ သမ္မမီးသွင်တူဝ်ခွင်းခလး; လုးဂုးဂုဆင်ဆေလုမဆန်းသေတု၊ ဂိုဆင်; မဆန်းကမ်,ပုတ်,လုး၊ ကမ်,ပုတ်,တိုင်တိုတ် တိုင်ထာ်၊ ခွပ်းဆေလု တေလုးကပ် တူဝ်လိက်; ကဆင်သိုင် တိုင်ခေးဂမ်းဆေလု တိမ်းကွက်,မွက်,ခဆေလုယာ်။

ခွမ်းဆင်,လွင်းတင်းသမ်ပိုင် ပုးခိုင်ဆေလု ခလး; ပေးတေခင်း;ခူဆင် ဂုဆင်ခွမ်း သီဆင်;တင်းပိုဆန်းလိက်;တရားဂုးဆေလု ဂုးတေလုးဂမ်ကပ် ခေးကဆင်ဝုး; “လိက်;တရားဂုမ်းတူဝ်-ဂမ်းတရားဂုမ်းခေး” ဆေလုသေ သမ္မကပ်ကဆင်ဝုး; “တူဝ်တိတ်; သိုင်တါရ်-လာ်းသါရ်းခွ်းတူဝ်” ဆေလုဆေလု ဂိတ်းပီဆင်ခိုင်;ဂု,တိက်းတိက်း ဆေလု ယာ်၊ ခွ်းဂုး ပိုဆန်းလိက်;တရားဆေလုဂေး မဆန်းပီဆင်ကဆင်ဂပ် ရုက်;ခိုတ်းယိုဆန်းထိုင် လုးဆေလုယာ်။

မိုဝ်းလုဂ်းလုဂ်းဂုယာခင်ဂုဂ်၊ ဂုဂုဂ်း ဂုဂ်းခမ်းမိုဝ်း(ဖေဂ်၊ပိုခမ်း)၊ တု၊
မခင်းတေကပ်ပိုခင်းလိဂ်းတုဂ်း သု၊ခင်းပိုခင်းတုဂ်း ကခင်းတေပိခင်းတိမ်း၊ ဖေဂ်၊
ကီင်းဂလိတ်းခခင်း ကမ်းလုဂ်း ထုတ်၊ဝုဂ်းခလး၊ ပွဂ်းခလုဂ်း ဂုဂ်းလုဂ်းခိုခင်းသွဂ်းဂု၊
ဂိပ်းတိမ်းထီင်းမိုဝ်းမိုဝ်းခလုဂ်းယဝ်။

ခင်းဂုဂ်းလိဂ်းတုဂ်းဂုဂ်းခလုဂ်း မခင်းလုဂ်းတိး၊ တုဂ်းယဝ်း(တုဂ်းထုဂ်းဂုဂ်း)မုး
ဂုဂ်းတုဂ်းယဝ်း၊ တုဂ်းဂမ်းယိခင်း၊ တုဂ်းမုခင်းဂိတ်းခလုဂ်း လိဂ်းလုဂ်းမုးတိဂ်းတိဂ်း၊ ဂုဂ်း
ဝု၊ ငဝ်းမခင်း ဂေလုဂ်းဂိတ်းကွဂ်း၊ ဂုဂ်းလုဂ်းဂိတ်းကွဂ်း၊ ဂိတ်းကွဂ်းမိုဝ်းလု၊ ပါခင်းလု၊ ခလု
ခခင်း ကမ်းဂုဂ်းဂုလုဂ်း။

ဂမ်းဖွင်းဝု၊ ပါခင်းခခင်းဂုဂ်း၊ ခခင်းဂုဂ်းကပ်မုး၊ ပေးတုဂ်းခင်းပိုခင်းခခင်းဂုဂ်း
ခခင်း မခင်းဂု၊သွဂ်းဂုထမ်းပိခယ ကခင်းပလုဂ်းဂု၊တိးမိုဝ်းခခင်း၊ ဂုထိမ်းကခင်းယွမ်း တိး
မိုဝ်းခခင်းခခင်းခလုဂ်းခခင်း မခင်းကမ်းဂိတ်းဂုဂ်းဂခင်း တင်းတုဂ်းလိဂ်း။

ဂုဂ်းလုဂ်းတင်းဂိုဝ်းခလုဂ်း ကခင်းပိခင်းလိဂ်းတုဂ်း(တုဂ်းလိဂ်း)ပိုင်တိမ်းမခင်း တေ
လုဂ်းကပ်လိဂ်းတုဂ်းယဝ်း(တုဂ်းထုဂ်းဂုဂ်း)သေ တိမ်းတင်းခခင်းပခင်းဂုယဝ်၊ ကခင်း
တေတိမ်းဂု၊ခလုဂ်း မခင်းပိခင်း ဂုဂ်းပိုင်တုဂ်းလိဂ်း၊ ခလး၊ တင်းသီင်းကွဂ်း၊ခေးဂမ်းတုဂ်း
ဂုဂ်း ပိခင်းသွင်းပိုင်ခလုဂ်းယဝ်။

လိဂ်းတုဂ်းယဝ်း(တုဂ်းထုဂ်းဂုဂ်း) ကခင်းမိုဝ်းဂုဂ်းခခင်း ပိုင်တိမ်းမခင်းကမ်းပလု၊
မီး ကခင်းဝု၊ “သုတ်း” ခခင်း၊ ကပ်တုဂ်းမခင်းဂမ်းဂခင်းသေ ကွဂ်းသီင်းမုး၊ ကမ်းခခင်း
ကပ်ခမးလုဂ်းတေးခမးလုဂ်း၊ ဂမ်းဂခင်းသေကွဂ်းသီင်းမုး၊ ကမ်းခခင်း ကပ်ခမးဂပ်းဂမ်း
(ကမ်းခခင်းသု၊ခမးဂပ်း)သေ ကွဂ်းသီင်းမုး၊ ဂွမ်းခင်း၊ဖုဂ်းလုဂ်းလုဂ်းလိခင်း၊ဖေ၊သီင်းခပ်
ဂိတ်းကွဂ်း၊ဝုဂ်းပခင်းဂုဂ်း ဂိုဝ်းပု၊ခွင်း၊ ပု၊လင်းခလုဂ်း တေလုဂ်းဝု၊ခလုဂ်းယဝ်။

တူင်လိက်;တူင်ယာဝ်း(ထူင်,ငှက်); ကဆင်ကမ်,မီးသတ်;

သီင်ကွက်,မခင်း

“သင်လက်;ခင်းခင်းရူး ခင်း,ခမ်းခပ်ဝလုံ ဂွတ်ဂွမ်းခေ,ယူ,ဂေး၊ မိုင်းခေ;
ကပ်;ခွတ်,ခွတ် တပ်;ခွတ်; မွက်,လာတ်; ကပ်,တက်;တွပ်,သူလ်; နှုတ်;ကပ်တင်းဂွမ်း,
ကပ်;ခွတ်,ယူ;ခပ်ဂူး- ခင်းမိုင်းကပ်;ယပ်။ ခင်း,ခေလုံ ကွမ်း;ကွမ်း; ခေ,
ကွတ်;ခွတ်;ခွတ်; တိုင်,ခွတ်;ခွတ်;ခွတ်;ထပ်;ယူ- ခင်းခေ- ခင်းငါးကပ်,တက်;
ဂွတ်;ကပ် ခင်းခွတ်;ခင်းခင်းခင်းခင်း ခင်းခွတ်;ခင်းခင်းခင်းခင်း- မိုင်း,သူလ်;
မိုင်းယပ်။ သတ်;ကပ်တက်;ဝလုံ ကပ်;ခင်းခင်းခင်း ယမ်းခင်း(လုံ)သေဂေး ကေး;ကေး;ယူ;
ပိုင်းကပ်သပ်;တိုင်, - ခင်းခင်းခင်း- လက်;ခွတ်;သူကပ်;ခင်းခင်း- သေ, “ဂူးဂျင်;ယပ်ခင်း”
ခင်းခင်းခင်းခင်းခင်းခင်း, (သိုင်,) ကပ်;ခင်းခင်းခင်းခင်း”။

□ တီးကပ် ပိုင်တိုက်;- 2 ခင်း သပ်
ခင်းခင်း; “သတ်;ကပ်;” “သတ်;ခင်း”
ခင်းယပ်။ သတ်;ကပ်; ကပ်;ဝလုံ
ခင်းခင်းခင်း,ဝလုံ- “တူင် မီးကပ်;ခင်း
ခင်းခင်း တူင်ယူ,တမ်းခင်းခင်းခင်း”

ပေးကပ်,ကပ်;ပခင်း ခင်းတူင်ခင်းခင်း
ကပ်,ကပ်,တူင်လုံ ခင်းတူင်လုံခင်းခင်း

တူင်လိက်;တူင်ယာဝ်း(ထူင်,ငွက်;) မီးသတ်;ကမ်း

သီင်ကွက်,မခ်း

“မိုဝ်းခေခံ ပေးစမးကဝ်းသွင်သူ,ရှာင်းပး။ ကဝ်းတက်းပွင်ခေခံဝးလာဝ်းစး-
တိုင်,လာတ်း၊ သင်ခေခံ တခ်းပိုင်းဂုတ်းဂိုမ်းလူင်-မူ,ရှုလ်း။-တီးကခ် ကုမ်,ရှုမ်းမလ်း
ယုတ်,ရှုလ်း-မီးခေခံ။ ရှးလုတ်ပလ် ရှိတ်းရှုလ်းမုတ်,ခပ်းရှုလ်းမိုဝ်း,ရှုလ်း။ ရှးပိုခ်သုခ်
လူင်ဝး ရှိတ်းရှု,လာဝ်းစး-သက်းသက်း၊ တင်းဂး လာဝ်ပိုင်ခိုင်းတင်းဂခ်-ယု,ထာတ်,၊
လက်းပွတ်း ရှပ်,ရှိတ်းခပ်းဂင်ဂတ်,မိုဝ်းခေခံ။ မပ်,ခေခံ ဝါခ်,ခပ်းကပ်းမုတ်,သွမ်း-
ခိုဝ်လိခ်-ယမ်းကပ်းမပ်းလုတ်းလုတ်းကပ်းဂခ်- မပ်,ယက်း။ မုတ်မေးပွင်ခေခံ ကပ်း,
တင်းသွင်-မုတ်,လုတ်း၊ မုတ်,မိုဝ်းပခ်,ခပ်းဝခ်းသွင်မုတ်,မုတ်,လိင်းမး။ ပေးစမးလုတ်း
သက်းသီ,ရှုခ်းမုတ်,ဂခ်,ခေခံ။ ဂခ်,ခေခံလိလိ ကပ်းလုင်းယာခ်-ရှုမ်းမုတ်,။ ကပ်းတက်းပလ်
ထိုင်တခ်းပိုင်း မုတ်,ကပ်းတိုမ်း-မူ,ရှုလ်း။ တီးကခ်ပု,ကုမ်,မလ်းယုတ်,ရှုလ်း-ရှုတ်းသက်း-
ရှုတ်းလုတ်းလင်းလင်း ခေခံလခ်းရှိတ်းလုတ်းပွင်,ပိုခ်စး- မိုတ်လိခ်ပူပိုင်း ရှိတ်းလု
ဂေးလိစး-ထိုခ်,ရှုလ်း”။

□ မိုတ်လိက်; ကခ်ကပ်းသု,ပးမး ရှုတ်းဂမ်ပီး ကခ်ပိုခ် မုတ်တူင်သတ်း
ခေခံ မခ်းပိုခ် “ကေးသတ်ထမ်, ခေခံ။
တွတ်းငပ်း” တူင်လိက်;မခ်းခေခံ- မိုတ်
ရှုတ်းဂမ်ရှုတ်,ဝလ်, ရှပ်းတေကမ်,ရှုတ်း

တူင်လိက်;တူင်ယာဝ်း (ဂမ်ယီခ်း)

သီင်ကွက်,မခ်း

ခေ,မူတခင်းသိက်; လိက်;ကပ်; ခပ်;ရိုပ်; နီခ်သီင်ဂမ်းခမ်း ထမ်းကပ်; ခပ်; ရိုပ်; ကပ်;ကခေ,ဂသိင်, တီး;ခးယဝ် ကပ်;တင်းလၢလ်ခပ်ဂိုလ်း၊ ခပ်;ပီခ်မဂ္ဂ,တၢ,ခေ, တၢင်းလူ,ဂူ,သုင်, ခုင်သီင်ဂမ်းခမ်း ခြးတဂၢ,ထမ်းငိုခ်းမခ်းခွင်း ယင်းကခ် ကခ်ဂ် ရၢ, ဂမ်,တြးခွတ်;ဂၢင်း ထိုင်တူင်ဂၢ,သေ ဂးမေးဂးလုက်; ပုဂ်မူ,နုင်လၢခ် ရိုပ်; ကခ်ယု,ပးခွင်;ပးလင် ကပ်,တက်;ဂျူင်းတး ကးထုက်; ပုဂ်ခေ,လိက်;လၢလ်; ခေ,ထမ်းတြး တေ,ကပ်; ခပ်ဂးဂုး ဂးတမ်းခွခ်, မွက်,ယးသမီး ထီးတင်း ကပ်;တေ, ခပ်;ခေ,သွမ်းခပ် ကေ,တေ, ကးဂး,လျှ သပ်ပတ်ထု, သီသမူ, ဂးကခ် ဂျမ်,ဝး လုက်; ပွင်ပီခ်ခေ, လိုခ်သိပ်;ကီတ်: လုက်;သိပ်;သၢမ်ဝခ်း တက်;မး ယုဂ်ယေ, ထေ,သု, ယုဂ်လူ,ယေ,တခင်း၊ ခြးတြးသင်,ခး, လုတ်ခေ,မုတ်;ကပ်; တင်းသၢမ် ဂ်;ပီခ်ကဂျူင်း ဂၢပ်,တူင်နီခ်း ဂ်;ဂုခ်းထပ်; ပီခ်ဂုခ်းဂေ, ဂ်;လုက်;လီ, ပီခ်ခေ,ဂေ, ဂ်;လုက်;မုတ်; ဂ်;လုက်;လီဂုးကတ်; မုတ်;ဂုးပခ်, ခခ်ပေးတေ, တိုက်;သိုက်;ခွတ်; ပခ်သီင် ပခ်ခမ်းခြးပီခ်ကပ်;ကလီ,မိတ်တေ,ယု, လုင်းမးပေ, ထၢင်,ပၢင်းဂိုင်း မိုင်းလုင်ဂေ,တူ,မတီ, မိုက်;လုင်ဝခ်းခေ, ဂ်;ကခ်ကဂျူင်းတၢ,ခေ, တၢင်းလူ,ခွင်,ခွင်,ပခ်; ပၢလ်တီခ်ပၢလ်မိုင်း ဂ်;လုက်;မိုင်းခွတ်;မိုင်းထိုင် တ်;တက်;ဝဂ်ခပ်, ဂ်;လုက်; လွက်;ပီခ်ထေ,လီ,ထေ,လျှ, ကီဂ်ဂု,သု,ဝဂု,လုဂၢမ်းတၢ, လမ်လိခ် မိခ်မုခ်ခွမ်း ကပ်; ခပ်;ခွတ်; မိုင်းမဂ္ဂ,ခပ်ပုခ်, ကမခ်,ခခ်ပီခ်ခေ, ခေ, ယု,ဂၢင် ယု,ဂၢတ်; ယု,ဂၢတ်; ယု,ဂၢင်းတီး;ခးလုက်;တးမုခ်ဂိုလ်း မုခ်ခေ, သု,ထူ, သု,ထူ, သု,ထူ,၊ ခင်းဝသုင်,ထေ, သက်;သေ,တွင်းဂိုမ်း တီး;ခး လုက်;တၢ။

လၢရ်းတီၣ်မးတူၣ်ယၢင်း (တူၣ်ထူၣ်ငွၢ်း)

လၢရ်းတီၣ်မးတူၣ်ယၢင်း (တူၣ်ထူၣ်ငွၢ်း) ခေၣ် လၢရ်းဂီၢ်တးဂၢၢ်း၊ ကမ်၊ လၢရ်းတမ်းပီၣ်း၊ ဂီၣ်ခေၣ်၊ ဖိုၣ်ခေၣ်တီၣ်မး၊ လိၣ်း၊ လၢရ်းတၢင်းခေၣ်ခေၣ်တၢင်းခေၣ်၊ ကပ်မၢင်ဂေၣ်(ဖိပ်းဂေၣ်)ပၢရ်လူၣ်း တၢင်းသွၣ်ဖၢရ်၊ ဂီၢ်တးဂၢၢ်တိပ်၊ မၢင်ဂေၣ်ဂေၣ်ဂေၣ်၊ ဂၢၢ်ခေၣ် ဂီၢ်၊ ဝဲၣ်၊ မေၣ်လိၣ်းခေၣ်ပၢးခေၣ်၊ ဂၢၢ်ခေၣ် သိုၣ်းသိုၣ်း၊ ကပ်ပီၣ်း (ဂမ်ခေၣ်တူၣ်သတ်း) ဂုၣ်ခေၣ်မိၣ်လၢရ် လူၣ်းခေၣ်ယၢင်း။

ဝၢရ်းလိၣ်ခေၣ်မး တၢင်းဂၢၢ်မေၣ် ကပ်ဂမ် ဂုၢ်၊ ဖိပ် ကမ်မီးသၢရ်း ခေၣ်ထွၣ်သၢရ်းမၢင်းကွၢ်၊ သေဂီၢ်တးခိၣ်းတီၣ်မး၊ ခိၣ်းတီၣ်မးကမ်ခေၣ် ဂေၣ်၊ ဂွၢ်ဂမ်ဂုၢ်၊ ခေၣ်မိၣ်ယူၣ်ခေၣ်ဂုၢ်ဂမ်ခေၣ်။

လၢရ်းတီၣ်မးမၢင်း လၢရ်းမီးဖိုၣ်ခေၣ် သီ၊ ဂီၢ်၊ ယၢင်း၊ မီးတိၣ်ခေၣ်တမ်း၊ တမ်းကွၢ်တၢင်းယၢင်း၊ ကပ်ဂေၣ်ပပ်၊ ပပ်ပပ်၊ တမ်း

ခိၣ်ဖိုၣ်ခေၣ်သေ ကပ်ဂမ်ဂုၢ်၊ တီၣ်မး၊ ဂွၢ်ပိၣ်း၊ ဂမ်ဂုၢ်၊ ခေၣ် ကမ်၊ ဂေၣ်တိုၣ်တၢင်းယၢင်း၊ ကမ်ယၢင်း၊ တူၣ်လိၣ်းခေၣ် ဂေၣ်၊ ပီၣ်ခေၣ်သီ၊ ဂီၢ်၊ မး၊ ကမ်၊ ခေၣ် ပွတ်းမး၊ ဂေၣ်၊ ဂွၢ်ကွၢ် မး ခိၣ်းခိၣ်းတီၣ်မးမၢင်း “တူၣ်လိၣ်းဂမ်ယီၣ်ခေၣ်” ခေၣ်၊ ဂွၢ်မၢင်းလၢရ်တူၣ်ယၢင်းယီၣ်ခေၣ် မးခေၣ် တေလၢရ်းဝဲးခေၣ်ဂီၢ်။

တူင်လိက်;တူင်မူခင်း (သၢမ်သီင်)

သီင်ကွက်,မခင်း

တေဆွခင်း တူလ်းခေၣ်မိုင်းထၢခင်းပေးလိုင်၊ နဝ်,ဝါး ကဆတ်းတးခေၣ် မခင်း
ကမ်,ပီခင်းပိုင်- တူင်ခင်းဆွခင်းကွလ်းယဝ်၊ တူင်ဂပ်တေတေဂေးကမ်,လလ်းဝါး ပီခင်း
ပိုခင်းကွလ်းကွလ်း- မီးမူင်းမိုင်းသတ်ခင်းပုမ်၊ ပေးဝါး ဝါးယော့ထၢတ်းလူမ်းသုမ်- ယၢခင်း
ပၢလ်းတူင်ၣ်၊ ဂူတၢင်းခပ်;ပီခင်းကၢလ်းသၢမ်,ခင်းလမ်သး- ပီခင်းခေၣ်ဆွင်ဂူင်;ဂိုမ်း
လလ်၊ နဝ်,ဝါး ပဂီတေ,ဝါးမိုင်းယၢမ်းခေၣ်- ဖူင်ခွလ်းယဝ် မေးၣ်လ်းဂူင်,ဂူင်ခေၣ်၊
ပေးဝါးမၤရခေၣ်ကွင်,လၢဂ်; မေးဖၢဂ်;ယၢခင်းဂါး- ဖူင်သမ် တၢင်းၣ်လ်း သူခင်းခီ၊
နဝ်,ဝါး တင်း ဂူခင်း ခလး တင်းဖီ- မူလ်းခေၣ်မခင်းကမ်,ပိုင်လွလ်း၊ နဝ်,ဝါး ခပ်;
ပီခင်းကဆတ်းတးဂိုင်းခေၣ်ကွလ်းကွလ်း- မခင်းကမ်,ပေးလီ၊ ခိုခင်းလိင်းခေၣ်တံင်း
ဂူဝခင်းပီ- သပ်းမိုတ်းထင်ကွင်း၊ နှ်းနှ်းပွဲဂိုက်,ဂေး ခင်းကုင်ပုင်,ခေၣ်သီ,ခေၣ် ဆွင်
ဖွင်း- ခင်းဂိုတ်းခင်းခူမ်၊ တခင်းခေၣ်, ဂီလေ,သၢ၊ သၢင်,မိုတ်းကွမ်းဂူမ်- မၢင်ဂေး ယင်း
သမ်လိမ်းပီတ်းသိခင်းထမ်း၊ ခေၣ်,ကခင်း မိဉ်တေၤခေၣ်ထမ်းကပ်;ပိုင်တမ်း- သုင်းလၢတ်;
ဂွမ်းသွခင်း၊ လၢလ်းပုဂ်; လၢလ်းကွလ်း၊ ဝလ်းနှ်းကပ်;ၣ်ပုတ်းထၢတ်း,ခူပၢင်ပွလ်း-
ဂူလိမ်းဂိုင်းသပ်း ခိုခင်းမိုင်းခိတ်းပၢခင်းကွမ်၊ ခြးကပ်;ၣ်ပုတ်းယီင်းလေးမုင်းတူလ်းလွမ်-
ခီဝပ်;ၣ်ပုတ်းဂိုတ်းလုတ်းလင်လိမ်းသၢင်းဖေး၊ ကပ်;ၣ်ပုတ်းငိခင်းတိပ်,ဂပ်;ဂူင်ခေၣ်-
ခူဝလ်းပခင်းလိက်;လၢလ်းမၢလ် ဝါးဂိုလ်း၊ တင်းကခင်းသၢ၊သခေၣ်,လွင်,ကွက်;ပိုင်
ဂိုင်းဂိုင်းသၢလ်- သုင်ဂိုင်းဂုခင်းဂုခင်း၊ ဂၢခင်းတေၤကွတ်; ပွတ်းကပ်;တူခင်းလုခင်း-

ပျင်းမှိုင်းဝါးစွင်းဝါးလင်း၊ နင်းဝါး တွင်းတူး-ရိုင်းရှင်း မှိုင်းယင်း သင်းရှင်းဂင်-
 ရှိုင်း- နှင့်ရှေးလီရှင်းဂင်ပန်းသိမ်းသိမ်း၊ ရှိုင်းကန်လှတ်လှမ်းပိတ်လှမ်း-
 မှိုင်းမှိုင်းမှိုင်းလင်း၊ ပေးကမ်း၊ ရှိုင်းရှင်းသင်းရှင်းယင်း လီမှိုင်းလီသိုင်း၊ ခင်းရှင်းလှမ်းရှင်း
 လှမ်းလှမ်းလှမ်း၊ လှမ်းပိတ်လှမ်းရှင်း- ရှင်းရှင်းမင်းပိုင်းသင်းယင်း၊ မင်း
 ရှင်းသင်း ယင်းတမ်းရှိုင်း- ခင်းပူခင်းရှင်းသင်း၊ ရှိုင်းဝါးဂင်သိမ်းရှင်းခင်းဂင်း-
 ရှိုင်းရှိုင်းယင်းရှိုင်းရှိုင်း၊ တင်းတူးသင်း ရှိုင်းပျင်းပျင်းလှမ်းတီးတမ်းရှိုင်း- ရှိုင်းကမ်း၊
 မင်းရှိုင်းမင်းယင်း၊ ခင်းပျင်းပျင်းပျင်း- ရှိုင်းရှိုင်းခင်းခင်းခင်းခင်း၊ မင်းရှေးပိုင်းပေး
 ရှိုင်းပျင်းရှိုင်း သင်းရှိုင်းပျင်း- မျှင်းခင်းရှိုင်းရှိုင်း၊ ပေးပိုင်းဝါး ရှိုင်းတင်းပျင်း-
 ရှိုင်းဝါးမင်းကမ်းပေးရှိုင်းသင်းရှိုင်း၊ ဝင်းခင်းခင်းခင်းရှိုင်း- ရှိုင်းရှိုင်းဝါး ရှိုင်း
 ခင်း ရှိုင်းမင်း၊ တင်းတူးသင်းခင်းပျင်းပျင်းပျင်း- ရှိုင်းရှိုင်းခင်းခင်းခင်းလှမ်းယင်း၊
 လေးမှိုင်းရှိုင်းရှိုင်း- ခင်းတူးတွင်းပိတ်တင်းရှိုင်းလီမင်း၊ မင်းရှေးကမ်းပိုင်းရှိုင်း
 ရှိုင်းလှမ်းတင်းခင်း- ရှိုင်းဂင်းမင်းပိမ်း၊ ရှိုင်းကမ်းရှိုင်းတင်းယင်း၊ တင်းခင်း-
 ရှိုင်းဝါး မင်း.....

တူင်လိက်;တူင်မူခင်း (၅၂၁၁၀၀) (မုံ,သုင်လိက်;တရား)

ပိုင်စာ

ဂေါ်,မိ,တီ, တၢ,တေမင်းခိုင်လိက်;တံးခံ နံးၣ်; လိက်;တံးဂုးဂံးၣ်, ကမ်,ခေခေ နံးယုလုယုလိပ် လိက်;တံးဂုးဂံး, ကမ်မီးပုံခေခေကမ်,ဂုး, ဂွပ်;ပိုင်; နံးၣ်;တံးဂုး ဂုးဂေါ်, ဂီလိက် ဂီယု, မေါ်ကမ်, မေါ်တီ ဂွံးကမ်,ဂုး ခေ,ဂိုင် ဂုခင်းတၢင်,မုၣ်ဂုးဂေါ်; တေသုခေလံး; ကမ်,လံး; လိက်;တံးဂုးဂံး;လံး; ဂုး,လံး;မေးခိုင်ပုံ။

ပိုင် ခေ,ဂိုင်ဂိုင်ခိုင်တံးဂုး တေဂွံးလံး; ဂုးဂိုင်;ဝါခေ;မိုင်းပိုင်; ကမ်ယု,မုး ဂုးသုင်မုးခေ လုင်,မေးခိုင် လိက်;တံးဂုးယု,ယု, လိက်;တံးဂုး ကမ်မီးပုံဂုးဂံး, ခေခေ ဂွပ်;ကမ် ကံ,ဂွံးသု,ဝ မံသိုင်လိက်;လံး;ပံ,မေး,လံး; လိက်;မေးတူင် သိုင်မခင်း လံး;ကွက်,လံး;ဂိုင်လံး;ပိုင်ခေခေခိုင် - တံးဂုးတေကံ,ဂွံးပိုင်;လံး;ဂွံးကံ,ဂုး လိုင်;လံး; တံးခေမုး လိက်;တံးခေ တေဂွံးတံးဂုးဂံး,မုးမုးယု,ပေးလိက်;လံး;ပံ,မေး,ဂုးဂေါ်; ဂိုင်ခိုင်တေဂုးဂံး,ကမ်ဝါခေခေ ဂုးဂုးဂေါ် ဂုးဂုးဂံး ဂုးဂံးယု,လိလီ, ခေ,ဂိုင် လိက်;ဂုးခိုင်;ဂုး တေကံ,ဂုးခေ တံးဂုးယု,လိကမ်;မုး, မုးဂုးဂံး ဂုးဂံး ဂုးဂံးမေးယု,ယု,ယု။

လွင်;ကမ်တၢ,မုး ခိုင်လိက်;တံးခေ ဂုး,ဂုး မုးဂုးဂံးကမ်ထိုင်;မုး,မုး,ခေဂွံး ကမ်,ဂုး, ဂီမိုင်;ပခေ ကိုင်;ဂုးလိက်; ပီ 1940 တူင်ခေခေ ဂုးဂုးလံး;ခေမီး ပိုင်,လု, မင်းဂုး ဂုး,မိတ်ဂုးဂံး (E.G.N.KINCH) ပီခေခေ; ကိုင်,တင်း ဂေါ်ကမ်တံးဂုးဂံး; ပုးတံး;သုတံးခေ လံး;တိုင်,ပိုင်,ပု,မုးမုး ဩ,သု,ဝသိုင်လိက်; မိတ်ဂုးဂံး,ဂုး (F.W.W.RHODES) ဂေါ် ဂုးဂံး;ယု,ယု, လုင်,ပေးဂုးဂံး;လံး; ဝါခေ;မိုင်းသု မုးလု,သေ

ကင်၊ဝါး ကမ်၊ပံ၊တခင်းလံးဂီတံး လံးပေ၊ ပီခမ်မူ၊ ပီခမ်ပုခမ်ယဝ်။

ထိုင်မး မိုဝ်းသိုဝ်းယဝ်ခေခံ လံးခံ လံးဂုဗ်ခံ၊ဝံ လိုဝ်းပိုင်၊လျ၊သိ၊ခေ၊လိုဝ်းတံး
ရှုးတီး ရှုးလံခမ် ပခမ်ကရု၊ဝံ တျ၊တေခမ်းခိုင်လိုဝ်းတံး ခလး၊ ကင်၊လံးလဝ်းထိုင်လတ်း
ကတိုင်၊ပင်၊တင်း ကရုဝ်းယ မိုဝ်းတံးသေယဝ် ဖွံလံးဂုဗ်ခမ် ခေတ်းမွတ်၊ရှုခမ်းတင်တုဝ်
ခလး၊ ရိုဝ်းကခမ်ရှုယဝ်၊ ဂုခမ်ခမ် ခေ၊လိုဝ်းတံး မးကတုဂခမ် ဂီတံးဂေ၊မိတီး၊ခံတျ၊ခိုင်ခမ်း
လိုဝ်းတံးခံယဝ်။

တူင်လိက်;တူင်မူခင်း (၅၂းသီင်)

ပိုင်စခေ

ခင်းပပိုင်လိက်;တံး ကခေပေ့ကွက်,ယဝ် လိုဝ်းခခေ ဂှါခေတော့,ဝခင်းမိုဝ်းခေ ဂှ်းပေးယိဝ်းတိုဝ်းလံး; ခင်းခေတံးဂူတီး ပံ,မီးမးသေယဝ် လိုင်သမိုဝ်းယူ, ပီခေတံးခေင်,ဂခေ ပပိုင်လိက်;တံး သမိုကမ်,ခင်းခေတံး လံးဂူ;တီး။ ပပိုင်လိက်;တံး ကခေတေခင်းခေတံးဂူ;တီးဂူ;လီခေခခေ တဂ်းတေလံးဂှ်းမခင်းကွက်,မးခေမ် ခေမ်ယဝ်။

ခင်းမိုဝ်းဖွမ်ဂွမ်;မိုဝ်းမခင်းခေ ပီးခွင်တံး မီးဝံယူ,ဂူ;ကွက်ဂူ;လီင်, မိုခေခေင်, ခင်းမိုဝ်းတံး။ ခင်းမိုဝ်းခေင်, ခင်းမိုဝ်းဂယး။ ဂှ်းသပ်,ခေမ်ချင်း (ချိခင်းတိုခင်း) ဂှ်းဂွမ်;ဝီင်းဖျူး။ ဝီင်းပျ,ဂိုဝ်(ဗေးဂူး) ဝီင်းယခေ,ဂုင်, မိုဝ်းပေ, ခင်းမိုဝ်းယင်း(ဂေး,ချးလေ,) ခေလ; တူင်,တခေခင်းသျ,ဂီ, လိုဝ်းခေ ပီခေ တီးပီးခွင်တံးယူ,လွခေလွခေ။ ပီဂ်သမိုဝ်း ယူ,ဖေတ်,ဂခေခခေဂေး ခပ်ယင်းတိုဂ်လတ်;ဂှါခင်းတံး။ တိုဝ်းလိက်;တံးကခေလီဝ်ဂခေယူ,။

လွမ်းခေင်, ခေမ်လီခေဂိုခေဖျ ကိုင်,ခိုင်; ခေလ; ကိုင်,ခိုင်; ပိုင်;ဂခေ။ တင်းယူ, တင်းခေင်; ကမ်,မိုခေဂခေ။ ပီးခွင်တံးတော့,တံး ကမ်,ပေးခင်းခင်းကွက်,ကွက်,ဂခေခေလ; သီင်လတ်;ပီးခွင်တံးဂေး ကိုင်,ခိုင်; ခေလ; ကိုင်,ခိုင်; ပွတ်းခိုင်; ခေလ; ပွတ်းခိုင်; လံးပီဂ်,ပိုင်;ဂခေဝံယဝ်။ (ပီဂ်,- ကခေဝု;ခခေ ပီဂ်,ဂှ်းပေးကမ်,လတ်;လူးဂခေလံး ကမ်,လိုဝ်း။ ပေးလတ်;လွံးလွံး။ ကုပ်,လွံးလွံး သမိုပွင်,ဂခေဝံယူ, တင်းသွင်ပျ,။) ဂှ်းခေသေ တံးလိုဝ်းမီးသီင်လတ်;(သီင်လိက်;ခိုင်;တူင်) ဂှ်းသီင် ဂေးမီး။ လိုဝ်းမီးလိတ်းသီင်ဂေးမီး။ လိုဝ်းမီးပီတ်,သီင်ဂေးမီး။ လိုဝ်းမီးဂျးသီင်ဂေးမီး။ မီးယူ,တင်းခေမ် လူင်ယဝ်။

ပေးတူလ်း သီင်လတ်;ပီးခွင်တံး ခင်းမိုဝ်းဖွမ်ဂွမ်;မိုဝ်းမခင်း, တေဂှခေ-

- (1) တံးလူင် (ယူ,ခင်းမိုဝ်းတံး) မီးသီင်လတ်;ဂျးသီင်။
- (2) တံးခိုခေ (ခင်းမိုဝ်းတံးပွတ်းဝခင်းကွက်,) မီးပီတ်,သီင်။ ဂှ်းဝု; ယိဝ်းတိုဝ်းဂှ်းသီင် ဂမ်;ခေမ်။
- (3) တံးခိုင် (ခင်းမိုဝ်းတံး, ခင်းမိုဝ်းခေင်) မီးဂှ်းသီင်။

- (4) တံးမာဝ်း (ခင်းမိုင်းတံး၊ ခင်းမိုင်းခါင်) မီးရှုင်းသီင်။
- (5) တံးခမ်းတီးလူင် (ခင်းမိုင်းခါင်) မီးလိတ်းသီင်။ ရွံးဝု၊ ကခင်ယိပ်းတိုင်းခေမ် မီးရှုင်းသီင်။
- (6) တံးခမ်းတီးကွခင်, (လွမ်းသုာ်,ခေမ်ချါင်း) မီးလိတ်းသီင်။ ရွံးဝု၊ ကခင်ယိပ်းတိုင်းခေမ် မီးရှုင်းသီင်။
- (7) တံးလီင် (ခင်းမိုင်းခါင်၊ ခင်းမိုင်းမခင်းပွတ်းရှင်,) ဂေး၊ ယိပ်းတိုင်းရှုင်းသီင်ဂမ်းခေမ်။

ပေးတူလုံး လိုဝ်းလတ်းမးပးခိုဝ်ခန့် လံးဂုခင်ပီးခွင့်တံးတင်းခေမ် ရှုးတီး ရှုးလီခင် ယိပ်းတိုင်းရှုင်းသီင်ဝံ။ ပေးဝု၊တေရှုးလိက်တံးတံမ်းလွမ်းရွမ်းတံးလံးလီလီခေခန့် မံသီင်လိက်တံးဂေး၊ တေလံးမီးရှုင်းကခင်ယဝ်။ ရွပ်းခန့် ခေင်,ရှိုဝ်လိက်တံး ပေးတေပီခင်လိက် တု၊ရှိုဝ်းတံးလံသိပ်းမီဝ်းခေခန့် ခင်းပဝ်ရှုဂုခင်လိက်တံး ခန့် လင်,လံးသ့,ဝံ တူခင်းသီင်ရှုင်းတူခင်း မံသီင်ဂု၊ကခင်ယဝ်။

ခင်းပဝ်ခန့် ကပ်ရွမ်းတံးလူင် (ဂု၊သီင်) ရှိတ်းဝင်းဝံ။ ရွမ်းလတ်းတံး ကခင်ကိုင်,ခိုင်,ဗလး၊ ကိုင်,ခိုင်, လတ်းကမ်း,မိုခင်ဂခင်ခေခန့်ဂေး၊ ကိုင်,လှဂေး,လီယဝ် မိုဝ်းလူ၊ မိုဝ်းကခင်,ပဝ်ခန့် ပေးရှုဝ်ထုပ်း ခေးရွမ်းကခင်ကမ်း,ပွင်,လီင်းလှခေခန့် နီခင်းတေး၊ ပိုတ်,တူလုံး တင်းပွတ်းရှင်ပဝ်တီး ဂခင်ရွမ်းတံးတံးခေခန့်သေဂမ်း။ တေပွင်,လီင်းမးယူ,ယဝ်။

ရွမ်းတံးတံး ခင်းပဝ်ခန့် ခိုခင်းယိပ်းခေးရွမ်း ကခင်ပးခင်းပဝ်ကွခင်,ခန့်ရွံး။ ဝံးခန့်မး ခေင်,ရှိုဝ် ပေးတေပီခင်လံး ရွမ်းတံးတံး,မိုခင်ခိုဂ်,မိုခင်ခမ်း, တု,တံးတင်းလူင်လံးကိုင်ပိုင်းခေခန့် တေလံးခတ်းလှယူ,ယဝ်။ ခေင်,ရှိုဝ်ပီးခွင့်တံးလံသိပ်းခိုဝ်း တေလံးယိပ်းလိက်ရှုမ်းတူဝ်၊ တေလံးလတ်းရွမ်းရွမ်းခေး၊ ခေခန့်ဂေး၊ တေလံးခတ်းလှယူ,ခေင်,ဂပ်,။

လွမ်းခေင်,ဂခင်လူဝ်,တူလုံးလိက်ဂေး၊ မခင်ပိုဝ်ခိုင်,ယမ်းလံးတု,ပေးကွဂ်,ပဝ်ခန့် ဂေး၊ ကေး,ဗလး၊ ပေးဝု၊ ထုပ်းနီခင်းတီး,မိတ်းတီးပိုင်းခန့် နီခင်းတေး,ဝင်းတင်း,မိတ်းသေဂမ်း။ မွတ်,ထိုင်တီး,မိတ်းမခင်းမးသေဂမ်း။ လုဂ်တီးခင်းသေ လွမ်းထိုင်ဂုခင်းလိုဝ်းလွံး၊ ခေင်,ရှိုဝ်ပေးတေပီခင်လံးပဝ်ခန့်မးခေခန့်ဗတုဗတုကေး။

မုင်းမွင်းဝခင်းလိက်တံးပီခင်ရှုမ်းတူဝ်၊ ရွမ်းတံးပီခင်ရှုမ်းခေး။

ဟူင်လုဂ်ကွခင်,တံး၊

လိုဝ်းပးလှခန့်လိက်လံး ဗလး၊ ဟိုင်းဗင်းတံး၊
တဂ်ဂသုဝ်,ခပ် ဝီင်းယခင်,ရှင်,၊ ဝီင်းမခင်းတလေး
ဗလး၊ ဂေး,လီဂ်ဝီင်းတွင်,ရှိုး။

တူင်လိက်;တူင်မူခင်း(ရှုင်းသီင်)

လိက်;တရုင်းမုံ,ကခင်းမီးကခင်း၊ ပပုံဂီခင်းလိက်;တီးမုံ,ကခင်း ()
လုမ်းအံ,ပိုင်,လု,မိုင်းတီး။

ပိုင်ခခ

ဂါမ်းခခး

ဂျေ,မိတီ,လိက်;တီးမုံ,ခခ ဂွမ်းပိုင်; ခွဲ;ရှု ဂူခင်းမိုင်းခင်းရိုင်;တီးရှပ်း ရီမ်လီဂ်
ရီမ်ယုံ, မေ့ကခင်း, မေ့တီမ်း; ရွဲးကမ်းဂျေ ခခင်းရှိုင် ဂူခင်းတိုင်,မိမ်းဂျေ; တေသွခင်းလံး၊
ကခင်းလံး; ငံးငံးခလး; ခိုခင်းဂျေ; မုံ,သုင်ခိုတ်းကွမ်း ဂပ်းဝါခင်း;ပခင်းမိုင်း မိုင်းလီဝခခ
ကင်း,လံး;ခမးဂီတ်းပုံယဝ်။

လိက်;တီးရှပ်းကခင်းမီးပုံဂပ်,ဂပ်,ခခခ ဂွမ်းပိုင်; မံသီင်ကမ်း,ဂုမ်း,ထူခင်း;ကွမ်း
သအေ,ဝလိက်;တီးခလး; သီင်မခင်းဂျေ; ကွက်,လံးရှိုင်လံးပိုင်ပုံ။ ပေးတေမးဂီတ်း
ကခင်းထာခင်း, တူင်လိက်;ယေး;တူင် ရွဲးကွက်,သီင်ယေးဂံး; ခိုတ်းကွဲးပိုခင်း; ရိုင်;ကခင်း ဂူခင်း
ခင်းဂံ,အေ,ယိမ်းတိုင်းယူ,မိုင်းလီဝခခ ကံ,ပီခင်းလံး;ခလး; ကင်း,ခမးခိုခင်းယဝ်။

လိက်;တီးမုံ,ခခ ကင်း,ဂျေခမးဂီတ်းကပ် မိုင်းလီဝခခရွဲး ကံ,ရှပ်း; ခတ,တင်း;ဂီတ်းမး
ရီမ်မိုင်း;ပီခဂီတ်-1940ခခ;ခခခယဝ်။ ရွဲးဂျေ; ဝါခင်းမိုင်း သံလူသေကင်း,လံး;ဂိုတ်းပုံယဝ်။

ထိုင်မး တီးသိုက်းလူင်ဂံ,အေ,ပွက်;သွင်ယဝ်ယဝ် ကွမ်းခခင်း, ဂပ်းမးလံး;ရှုခခ
သအေ;သခင်း,တ ဂင်ရှိုင်ဂူခင်းမိုင်းတီးမီး ခွဲ;ရှုလိက်;တီး မုံ,သုင် ခိုခင်းဂျေ;ခလး; ဂပ်းမး
ကင်း,တိုင်,ထိုင် လူင်ပွင်ရိုင်;တီး ဖွေမုံလံး;ရှိုင်ဂခင်းသေယဝ် ကင်း,တိုင်, ပုံဂျေ,မိတီ,အံ,
ခမ်းလိက်;တီး ပီခခခင်း,ကခင်းရိုင်; သီင်ပေးမး ပေးတီးခခယဝ်

1. တူင်လိက်;တူင်မူခင်း (ရှုင်းသီင်)

2. ရှုခင်းလိက်;တရား

ဝါရ်းသေလိက်;တံးမ့်, ကွက်,မးယဝ် ကပ်ခပ်;ခင်းရှုင်းရှီခင်းလူင်ပွင်ရိုင်းဂျ,
ကမ်,ပေးရှိုင် ကွမ်းခင်, ဂါခင်မာခင်းရှိုင်းကမ်,ခိမ်၊ လူင်ပွင်ရိုင်း ကမ်,ခိမ်သေ ကပ်
လိက်;တံး ကခပ်ခပ်;ခင်းရှုင်းရှီခင်း လူင်ပွင်ရိုင်းခေခင်းဂျေ; ရှိတ်းဂျေ,သေယဝ် ဝါရ်းခေခင်း
ကပ်,မီးရုမ်းရိုင်းရှုင်းလိက်;လါရ်းခပ် ခတ်းရှိုင် ကွက်,ပပ့်ရှီခင်းမး ကခပ်ခင်း; ကခပ်ဝု;
“ရှုခင်းလိက်;တရား” ကခပ်ဝု;ခေခင်း၊ ခင်းပပ့်ခေခင်း မီးလါက်, လါရ်းမးပးတင်းသီင်ရှုင်း
ကခပ်မာရ်သီင်“(-၂၃)” ကခပ်ခွင့်“ယင်းခိခင်း” ခေခင်း ခေရ်ယဝ်၊ ကခပ်ပီခင် သီင်ယင်း
ခိခင်း ဂျေပီခင်တရားရှိုင်းတရား ရှုခင်းကခပ်ကခပ်၊ ရှုခင်းတီးတီး (ဝဂျေသေတရားလူင်) လရ်း
ရှိုင်တိုင်းရှုင်းရှုင်းခေရ်၊ ရှိုင်တိုင်းရှုင်းကမ်,ဂျေ ယင်းပီခင်သီင်ငပ်;လူးရှုခင်း,ယဝ်။

တူင်လိက်;တူင်မူခ်း(ရှုင်းသီင်) လိက်;တရ်းရှုခ်းရှိုင်းရှိုင်း

ပိုင်စခေ

ဂါမ်းခေခါမ်း

တူလိက်;ကခ်းယိပ်းတိုး ခင်းပပ်တင်းရှေခင်းခန့် ပေခ်တူလိက်;တီးရှုခ်းရှိုင်းရှိုင်း ကခ်းမင်းမခ်း တီး ပါင်ရှုခ်းလူင်လိက်;တီးရှုခ်းရှိုင်းရှိုင်း တီးဝေင်းသီ,ပေ,မိုင်းပိသ,သခေ, ရပ်းပုတ်ထု 2518 လိုခ်းရှုင်းမ့်, ရေတ်းဝခ်း (ပီခရိတ်-1974 လိုခ်းသီ, လံ; 27 ဝခ်း) ခေခေယဝ့်။

တူလိက်;ခန့် ကမ်,ရှုးဝါးရှိုတ်းကွက်,မ့်,မ့်, ခေင်,ရှိုပ်ပီးခွင့်တီးရှုခ်းရှိုင်းရှိုင်း ရှိုင်းယူ, ခင်းမိုင်းဖွမ် ရှုမ်းသု,သေ့,လိတ်းကွမ်ရှိုင်းမိုင်းမခ်းခေင်,ဂခ်း ခိုးခိုင်;လေ;ခိုးခိုင်; ပေးတေဂပ်းသိုပ်,ဂခ်းလံ; လေ; လိက်;တီးကခ်းမ့်;ယိုင်;ဝ့်ယူ,ခန့် ရှုးပေ; ခိုခ်းကွမ်း လွက်;လံ;ခေခါခ်းခေခါခ်းမခ်းမီး၊ ပံးဂပ်းဂါ, ပံးမိုင်း ပါခ်းမ့်,မို;လေင်ခေခေဂေါ (ခိုင်; ဂေပ်) ရှုင်းရှေခင်း ပါင်ရှုခ်းလူင် လိက်;လံ;တီးရှုခ်းခိုးခိုးလေ; ဂေါလမ်းလမ်းလိက်; တီးရှုခ်းခိုးခိုး ရပ်,တမ်းလူင်းငပ်;ရှုခ်းခွပ်,လွက်; ပက်;ပိုင်လမ်းလမ်းလိက်;တီး ရှုခ်းခိုးယဝ့်။ ကပ်လိက်;တီးရှုခ်းခိုးခိုး ခင်းမိုင်းဖွမ်ရှုမ်း သု,သေ့,လိတ်းကွမ်ရှိုင်းမိုင်းမခ်း ကခ်းမီးဂိုက်; ခိုးဖွခ်းမခ်းဝ့်ဂပ်,ဂပ်,ခေခေ မေဂါမ်းဂခ်းသေ ယုက်;ကပ်ပိုင်(တူခွတ်းတူငေ) ကခ်း တေတ်း;ခေတ်း, ကခ်းမီးပိုခ်းမခ်းဂိုမ်း။ ကခ်းလေပ်; ဂခ်း တင်း လံ;သံ;သေင် (PHONETIC SCIENCE) ရှုခ်းမိုင်းမိုင်း ယိပ်းတိုးခေခေလေ; ကခ်းမီးသေင် တေတ်း; ခေတ်း, ကခ်းတေတ်း;ကွမ်းလံ;သေင် ပီးခွင့်တီးရှုခ်းခိုးခိုးခေခေ မက်;မခ်း;ပေခ်လိက်;တီး ရှုခ်းရှိုင်းရှိုင်းခေယဝ့်။

တူင်လိက်;တရားလိင်

သိင်ကွက်,မခင်း

ကျေးဂါးသူ မုခ်ရှိုင်း ချက်;ခေလှိုဝိတ် ပီခ် လီရှိုမ်လီရှိုမ်း ခုခ်ယူ;ရှိုဂါခ်
တါခ်း မုခ်သီခ်းရှိုရှိုင်း သတ်ထု။ နဝ်းခမ်းပလီတု၊ ဂမ်,ယွမ်ရှိုရှိုင်း မပ်,ယုးရှိုခ်း
စမ်း။ ရှိုင်း,ကခ်မု,တု,ပီ,တု သွင်ခေ,ပေးစမ်းရှိုင်း,ရှိုင်း,ရှိုင်း,တု, ပုတု, -
ရှိုဝါခ်။ မခင်းခုခ်ရှိုကိင်ထမ်းသိင်တြးကမ်,ယု,ခေ- ယုမ်,မတ်; ခပ်;ရှိုင်း, ရှိုမ်း
သိင်တြး ခိတ်ပု,ခေ- ဂါးထု။ မခင်းနပ်;ပု,ရှို,ခိတ်;သိတ်; ဝလှ်တင်,ဂပ်;သီ,
မွမ်;ကျေးဂါး- ယေးတါခ်းရှေး ခေ;။ ။ ခပ်;ရှိုမ်းပု,တု,ကျေး,လသူ,မတ်;လတ်;
တခေ,လုတ်;ရှိုရှိုင်းသမ်ခိင်, - နာလှ်းလီ(ခိး)။ ရှိုမ်းယူ;ရှိုရှိုင်းတူင်ထူးရှိုင်း
(ရှိုင်း)ပီခ်ပိုင်သိင်ခိတ် မိုင်းခပ် ခုခ်ရှိုခ်ခေ,လှိုင်းထုခ်းကီး- ရှိုပ်;ယွမ်းရှေးခေ;၊
ဂါးခေလှ်ကရှိုမ်း ခိတ်သုလှ်းထမ်းခေးတြး- ထမ်,မု, ရှိုသူပ်တမ်းမု,ရှို,ရှို,ကျေး,
လှိုသူလုတ်;ရှိုတု, - မူးပခ်ခေးယု။ ရှိုပ်,ရှိုပ်,ရှိုပ်,ရှိုပ်,သိင်ကုခ်,ခင်းလုတ်;
ပေးလှ်းထုတ်, - ယါခ်ဂါး။ ခမ်းယူ;ရှိုမ်းလင် ခုခ်ပု,ယွင်းထိခ် တင်းရှိုမ်း
တင်းခေပ် တင်းပီခ်တင်းတါလှ်ရှိုပ်ဝါလှ်း ဂမ်,တြး- မပ်,မခင်းခေလှ်ခေ;၊ ဝုးတီး
ခမ်း ရှိုမ်းရှိုမ်းရှိုမ်း- ပပ်;သိပ်သွမ်း- မူးမပ်,ပေး ခေ;။ ခိတ်;တေးမု,ရှိုမ်းရှိုင်း
ရှိုသူပ်ခိတ်လိက်; ခေယုတ်,တပ်;လှို,ရှိုမ်းမူးရှိုပ်, - ပခ်ရှိုမ်း ခေလှ်တု။ ။
ခွက်;ခေလှ်ရှိုပ်, ပခ်ယုမ်းခေဂါး နပ်;ကုခ်,ယုပ်,တိုက်;ထုခ်;ပီခ်မပ်, - သပ်ရှိုမ်း။
ခုခ်ယူ;ပီခ်ပိုင် မှိုပ်ရှိုပ်ပါခ်း ပါင်းရှို,ရှိုမ်းလှ်း- ဝါတ်;သွပ်;ခေလှ်ခေ;။ ။ ဝုးတီး
လါခ်ခမ်းထုခ်းကျေးတိုက်;သူးသေး- မူးမပ်,ခေလှ်ခေ;။ ဂါးသူ ရှိုမ်းလှ်းဂမ်,မ

သဂ၊ ဂမ်၊သင်းဝဏ်ဂျင်၊ခွပ်၊ ပာဇ်ထဏ်၊- ယာဇ်ဂ္ဂိုဏ်းမဝ်ဂ္ဂိုဏ်း၊ ၊ သင်ဝုး
ဂှင်၊သူလဏ်းခပ်၊ပိတ်တု၊ပိတ်တု၊ ကသု၊လ္လိစဂ၊ ကစပ၊ ယုလိုပ်၊တုးပိတ်မ၊- မိုင်း
မောဇ်ဂေး- ဤကဇ်ကဂျှပ်းဗိုဇ် လာဏ်းကွဇ်ကပ်ခွဇ်ခိင်းပူဇ် ဂုးယာဇ်- ကွတ်၊
လွတ်၊လူဏ်းစလး။ ။ သင်ဝုး မိုင်းထိုင်ထာဇ်ခိုင်ဗေဝေး လူမ်းမေးကဇ်မိုင်းဗီ-
ခေါတ်၊ဂျှ၊ဂေး။ ဇီဇ်းဤဂု၊သူပ်၊ဗိုဇ်လိတ်၊ ကွမ်းခွတ်၊သူဂတိုယာဇ်းပေျ၊ လီဇ်းဂိုတ်း
မူဇ်းမပ်၊ယု၊ ကွဇ်သိုဝ်းလူဏ်းစလး။ ။

ချက်၊ခဏ်ဂုးခဏ်၊ ဗိုဇ်သိုင်ဂျှမ်းခမ်းတြး လဏ်းကုးချး- ဂုမ်းခွဏ်၊သေ
ကိုဏ်း ဤလဏ်းပူဇ်လွတ်၊ပိတ်တု၊ပိတ်တု၊ ကသု၊လ္လိစဂ၊ ဂှင်၊သီ၊လျာပ်၊ ကုးစပ၊-
လေးပး။ ကွင်းခိုင်၊ ဤလဏ်းပူဇ်လွတ်၊ ဗေဏ်းဂုပ်ခဏ်တမ်၊ကပ်၊ ကုဇ်ဗျက်၊ဂေး၊
မီးခုတ်၊သူ၊- ငုးပး။ ကပ်ကိမ်ခွင်သွမ်းခွမ်းထိမ် ခွင်ခိဇ် ပီဇ်ဗေးတမ်၊သိပ်းပး-
ယု၊ဤခွဏ်းစလး၊ ၊ ဤလဏ်းယာဇ်သေဗေးခိဇ်သီဇ် ပိုင်ခဏ်ဂုပ်းဗေဏ်း-
ကိုင်းလျာဇ်၊။ ဗုးလဏ်းဗုးလိုတ်၊ဂေးတိုဝ်းမာဇ်၊ပိင်းကင်းစလးသင်။ ခိုင်၊ကဇ်
ဗိတ်းဗိတ်း။

လျာ၊ကု၊- ခုဇ်လာဏ်၊ တင်းဂုးဗေးခဏ် လူမ်းသားပာဏ် ဂုးကွင်း၊ တင်း
ကဇ်သမ်သိပ်းသွင် ပိုင်တွတ်၊တိုင်၊သု။ ဂျှမ်းမ၊ကလျာ၊ဇေး။ ကိတ်၊လူဏ်း၊ ဂပ်းသိပ်း
ဂုးကွင်းကု၊ကဇေး- ယာဇ်ခိင်း။ ဂုမ်းလူဏ်းသိပ်းဂုးခိုင်၊ကုပ်ပတ်၊ခဏ်းခွင်၊-
ဗေဏ်း။ ဂိုက်၊ခွမ်းတသုးတဇ်၊ တသုးဗေးတင်းပီဇ်သိပ်းကွင်း။ တင်းကဇ်ပိတ်၊ပး
ကပ်၊ခွင်၊ ဂုပ်ကု ပျူ၊ပု။ ဂုမ်းလူဏ်း၊ ဂုဇ်၊သူ၊ကု၊ဂုးကွင်းမပ်၊ယု၊- တင်းလူဏ်။
ဂုးခဏ်း၊ ဂုမ်းလဏ်းလွတ်၊လူဏ်းဗေး၊ ထမ်းသွင်၊တြး၊ ဤလဏ်းဂုဏ်ယာဇ်တုဏ်ခိင်းဂုမ်း
ခမ်းပာဏ်၊ဂိုင်ဝုး- မိုဇ်၊မုဏ်းလူဏ်းစလး၊ ၊ သင်ဝုး မိုဏ်းဂုမ်းထိုင်ဂိုင်း ဂိုင်းခာဇ်းပာဇ်
သိုင်မုဇ်သုဏ် မိတ်တေးဗျးမုးပာဏ်း ဂိုင်ဂုဇ်ဂျှမ်းလုဏ်း ယုဏ်း ယုဏ်းတုးလမ်းသိုင်-
ဂဏ်၊ဂေး၊ကဏ်။ ဂုမ်းဗုးဤလဏ်း ဗေဏ်းခပ်၊ ထာဇ်းကပ်၊ သမ်၊ဗေ၊မိတ်တေး၊ယု၊တုး
ကပ်၊ဗုးဗေ၊- ခမ်းလိုင်ခွဏ်းဗေး၊ ဂီဇ်းကပ်၊ တွဏ်၊တွင်းကိုင်၊ကိုင်၊ပဂုဏ်၊ဗေး၊ဂီ၊ခိဇ်

ချက်၊ တိုက်တံခွန်၊ အခက်၊ သာမဏဝေ၊ - အခန်းထုတ်ကမ်း၊ ယမ်းခန်းစိုင်းရှမ်း နှုံးလင်းရှုံး
ငါးခန်းလိမ်းသိင်မူလင်းကေး၊ တြေးချွတ်ကူး- ထွမ်းချေးလူလင်းလေး၊ ၊ မုခ်သုင်မိတ်တေး
ဖြေးပီခပ်ပခပ်ခိန်ခွဲမူးမူးသာမခးရှင် ဧဟိ ဧဟိ ဘိက္ခု ရမ္မံ။ မိုင်းခန်းရှမ်းချး
နှုံးလင်း၊ ခိုခင်းပီခပ်ထေ၊ ဂီ၊ ထေ၊ ဂျ၊ ကေး၊ ဂတ၊ ဂ်၊ ဂိုခပ်ရှင်ခွတ်၊ မြတ်၊ ထိုင်သူ၊ - မိခပ်
လူမ်းခွတ်၊ ခေး။ ။ နှုံးလင်း၊ ခိုခင်းမီ၊ သီ၊ ရှမ်း၊ ယူခင်းယူခင်းမာ၊ ဂင်၊ ဂု၊ ပီ၊ လိမ်း
ရှိုင်းခွင်၊ - သင်းခေး၊ နှုံးလင်း၊ မိုင်းထိုင် မိုင်းဂတ်၊ မိုင်းယိခပ်မိုင်းလီ မိုင်းပီခပ် ဝီင်းသိင်
ခပ်ပုပခင်း ခပ်၊ နှင့်ချေးခွမ်းဂတ်၊ လူလင်း၊ လေး၊ မုခ်ရှိုင်း.... မုခ်ခေး.... သု၊ ထူး....
သု၊ ထူး။

တူင်လိက်;တရားကျ၊ရှုမ်

(မိုင်းကိခ်,တီးယား)

သီင်ကွက်,မခ်း

မဝ်,ရှုနမ်းရင်းလက် နှ်းထဝ်းမိုင်းတုးအိခ်ခင်းမုး၊ ကဝ်းပု,လရ်းဂေး၊
ကဝ်,ဝုး၊ ခွမ်းမဝ်,တေး၊ မဝ်,ထုက်,လိက်လွခ်လိက်။

ခေရ်းဝုးခေရ်ယဝ်၊ ကဝ်းမုတဝ်သိုဝ်ခမ်း ကဝ်,နှ်းဂုပ်ရင်း တုးအိခ် နှ်း
တုးလိခ်သီ၊ ပွရ်းတီတ်,သီမုးတုက်မိုင်း၊ မုးယု,တီးတီတ်ရခ်းယဝ်၊ က..... တဝုး
ခေရ်းခွရ်၊ ပီးလက်ခိးပိုက်,ဦးကမ်း ကဝ်လုင်တဝ်သိုဝ်ခမ်းအေ၊ ဂုရ်သီမိုင်းယဝ်၊ ကုတ်
မခ်းကမ်းကဝ်;ခေရ်းဂိခ် မိုင်းထုခ်းသုမ်သိပ် ပါရ်းသွင်ပီးယဝ်၊ မိုင်းကဝ်, ဂုမ်းဂု၊
လုမ်း၊ ကဝ်;ပီးယဝ်။

ကဝ်,ပုရ်ထဝ်းပုရ်ခေ၊ နှ်းခေပွင်ခေ ကမ် ခေမုးတုးခေကိခ်ခေယဝ်၊
ကဝ်;လုင် တဝ်သိုဝ်တိုက်ကိတ်ကဝ်;ယဝ်၊ မခ်းကဝ်;ယု, “ဂုးအေ” ကိခ်ခေခွရ်၊ ခဝ်တိတ်ဂုး
ကဝ်,တက်သဝ်း နှ်းပိုက် ခေမုးကုး ကဝ်,တက်နှ်းဂုခွက် ပရ်,ပုးနှ်း တုးလိခ်သီယဝ်၊
လက်ခိးခွတ်ဦးကမ်းကဝ်;သိုဝ် တိုက်အေဂုရ် သီမိုင်းယဝ်၊ ကုတ်မခ်းကဝ်;ခေရ်း
ဂိခ်မိုင်းထုခ်း သိပ်သုမ်ပီးယဝ်၊ ပွရ်းခွင်မခ်းကမ် တဝ်ခွမ်းထီး ကိတ်ကဝ်;ယဝ်၊
မိုင်းကုတ်မခ်းကိတ်ခွခ်ကမ်း ခဝ်ပုရ်ထဝ်းတင်းမိုင်းအေခေသီ၊ လက်ခိးဂု,မဝ်ကမ်း
ကဝ်;အေတဝ်ခွမ်းထီး ဂုရ်သီမိုင်း၊ ကုတ်မခ်းကဝ်;ကမ်း ခေရ်းဂိခ်မိုင်း ထုခ်း
သိပ်သုမ်ပီးယဝ်၊ မိုင်းကဝ်,ဂုမ်းဂု,လုမ်း၊ ၅ ပီးယဝ်၊ ကဝ်,တက်မိုင်း မဝ်,မီးကဝ်; သဝ်မဝ်,
မီးပိုင်၊ ပွရ်းထဝ်းသိပ် ခိုခ်ပရ်,ပုးဂုး ဂုးတမ်းအေကိတ်ယဝ်။ ကဝ်,ပွင်ခေ ကဝ်;သိုဝ်

ဆင်၊ ထဝ်းသိဝ်ခမ်းခိုခမ်း၊ မျးသဝ်းတီး ထဝ်းမင်းခမ်း လုက်လုာ်ခမ်း ပူ၊ ထာခမ်း ပူ၊ လိခမ်း
ကဝ်း၊ နှင်းငမ်းခွဂ်း၊ ခပ်ပုဂ်ထဝ်းတင်းမိုင်းကဝ်း၊ နှင်း ဂခင်ခင်ကဝ်း၊ ပီခလက်ခီး
ဂူဂ်၊ ကမ်းကဝ်း၊ တက်ခင်းကဝ်း၊ နှင်း သိုဝ်ခင်ခိုခမ်း၊ လိက် ကဝ်း၊ တမ်းခင် ပေလဂခင်
ယဝ်၊ ပွဂ်းမိုဝ်း၊ ရုဂ်းမခင်းကမ်းသိပ်၊ နှင်း....

မဝ်၊ ရှုကမ်းဂဝ်းလက်နှင်းထဝ်းမိုင်းတျး၊ နှင်းခင်ဂဝ်းမျး၊ ကဝ်းပူ၊ လာဂ်းဂေး၊
ကဝ်း၊ ဝုးဂမ်းမဝ်၊ တေးမဝ်၊ ထက်လိက် နှင်းလွခင်သီခင် နှင်းဂဝ်းဝုးခင်ယဝ်၊ ကဝ်း၊ နှင်းတဝ်
သိုဝ်ခမ်းကဝ်း၊ နှင်းရှုဂ်း တျး၊ နှင်းခင် နှင်းတလဂ်သေ၊ ပွဂ်းတိတ်၊ သေမျး တူဂ်းမိုင်း၊
မျးယူ၊ တီးတိတ်၊ နှင်းယဝ်၊ ကလတ်၊ ဝုး နှင်းခင်၊ ပီခလက်ခီး၊ ပိုက်၊ ယီးကမ်း ကဝ်းလူင်
တဝ်သိုဝ်ခမ်း၊ နှင်းရှုဂ်းမိုင်းယဝ်၊ ရုဂ်းမခင်းကဝ်း၊ ကမ်းလဂ်းဂိခင် မိုင်းထူခင်း၊ 32
ပီခယဝ်၊ မိုင်းကဝ်း၊ ရှမ်းဂု၊ လူမ်း ဂဝ်းပီခယဝ်။ ကဝ်း၊ ပုဂ်ထဝ်းပုဂ်စဂ၊ နှင်းဂခင်ပွင်
ဂခင်ကဝ်း နှင်းမျးတျး “ခင်ယိုင်ဂခင်ယိုင်” ကဝ်းလူင် တဝ်သိုဝ်တိုဝ် နှင်းကဝ်းယဝ်၊
မခင်းကဝ်း၊ ဂုး၊ နှင်း။

ဂံ၊ ရှမ်းခွဂ်၊ ခပ်တိတ်ရှမ်းကဝ်း၊ တက်သဝ်း၊ နှင်းရှုဂ် နှင်းဂု၊ ကဝ်း၊ တက်နှင်းဂူခွဂ်
ပဂ်၊ ပုးနှင်းတလဂ်သေယဝ်၊ လက်ခင်းခွတ်သီ၊ ကမ်း ကဝ်းသိုဝ်တိုဝ်၊ နှင်း ရှုဂ်သေမိုင်း
ယဝ်၊ ရုဂ်းမခင်းကဝ်းလဂ်း ဂိခင်မိုင်း ထူခင်း၊ 13 ပီခယဝ်၊ ပွဂ်းခွင်မခင်းကမ်း တဝ်ခမ်း
ထီခ နှင်းကဝ်းယဝ်၊ မိုင်းရှုဂ်းမခင်းနှင်းခင်းကမ်း ခပ်ပုဂ်ကဝ်းတင်းမိုင်း၊ နှင်းသေ၊
လက်ခင်းဂု၊ မဝ်ကဝ်း.... ကဝ်း၊ နှင်းတဝ်ခမ်းထီးရှုဂ်သေမိုင်း၊ ရုဂ်းမခင်းကဝ်း၊ ကမ်းလဂ်း
ဂိခင်မိုင်း ထူခင်း၊ 13 ပီခယဝ်၊ မိုင်းကဝ်း၊ ရှမ်းဂု၊ လူမ်းဂဝ်းပီခ။ ကဝ်း၊ တက်မိုင်းမဝ်၊ မီးကဝ်း
သဝ်မဝ်၊ မီးပိုင်ခ ပွဂ်းထဝ်းသိဝ် နှင်းခင်ပဂ်၊ မျး ဂု၊ နှင်းတမ်း၊ နှင်းတီးယဝ်၊ ကဝ်းဂခင်ကဝ်း
သိုဝ်ခင်း (လူင်) ထဝ်းသိဝ်ခမ်းခိုခမ်း မျးသဝ်းတီးထဝ်းမင်းခမ်း လုက်လုာ်ခမ်း ပူ၊ ထာခမ်း
ပူ၊ လိခမ်းကဝ်း၊ နှင်းငမ်းခွဂ်း၊ ခပ်ပုဂ်ထဝ်းတင်းမိုင်းကဝ်း၊ နှင်းဂခင်ခင်ကဝ်း ပီခလက်
ခီး၊ နှင်းရှု နှင်းကဝ်း၊ တက်လက်ခင်းကဝ်း၊ နှင်း သိုဝ်ခင် (လူင်) နှင်းလိက် ကဝ်း၊ တမ်းခင်
(လူင်) ပေ လဂခင်ယဝ်၊ ပွဂ်းမိုဝ်း၊ ရုဂ်းမခင်းကမ်း သိပ်၊ နှင်း

တူင်လိက်;တရားတုံးခူင်း

(မိုင်းစခ၊)

သီင်ကွက်,မခင်း

လာတ်;လူရ်;ခိုင်းလာပ်လူင်ဂပ်;လုက်;

ဂပ်;ယူ,ခင်းဂုခ်ဝခင်းလူင်ခေလုံ မီးလာပ်လူင် ဂပ်;ဂူရ်,၊ ကပ်ခပ်ကမ်ဂလုံဝခင်း မုးခပ်-မီးသုရ်;သိခ်း(လာပ်ခေမုံ)၊ ဂပ်;သိခ်း(လာပ်ခမ်း)၊ တီ,သီဝ် (လင်လိခ် မိုင်းဂူခင်း)၊ ခူင်းသိခ်း(လာပ်ခေရ်း)၊ မူးသိခ်း(လာပ်မလုံ)၊ ထူးသိခ်း(လာပ်လိခ်)၊ ထိခ်းဝါင့်သိခ်း(လာပ်ထိခ်းဝါင့်)၊ ကင်းမိခ်းဝါင့်သိခ်း(လာပ်မိခ်းဝါင့်)၊ ကပ်လင်လိခ် မိုင်းဂူခင်း ဂပ်;မုးဝု; ခပ်တမ်းပိခ်လုက်;မာရ်သာမ်။

ပေးဝု; ကပ်တင်းလုက်;ယု, လုက်;လိက်;ခပ်, မူး သိခ်း(လာပ်မလုံ) ပိခ်လုက်;မာရ် ခိုင်း, ထူးသိခ်း (လာပ်လိခ်)ပိခ်သွင်, ထိခ်းဝါင့်သိခ်း(လာပ်ထိခ်းဝါင့်) ပိခ်သာမ်, ခာရ်;ဝါင့်သိခ်း(လာပ်ခာရ်;ဝါင့်) ပိခ်သီ, လာပ်လုက်;လင်လိခ် မိုင်းဂူခင်းဂပ်;ခေလုံ, ဂွရ်;ခပ်ထိုင်လုက်;မာရ်ဂု, လုက်;ကခ်မာရ်ခိုင်းခေခုံ (မူးသိခ်း)ယု,သေ လုက်;လုခ်;ဃေ, ဂူခင်းဂပ်; ခေလုံ 1316 ပုရ်,(ပုခ်း) ဂွရ်;ဝု; သုရ်;သိခ်း (လာပ်ခေမုံ) ဝလုံကွခ်,သေ ပိုခ်း, ဂွရ်;ဝု; ပေးကပ်တင်းခင်းတင်းမပ်မခင်းဂိုင် ဝလုံမူးသိခ်း (လာပ်မလုံ) ခင်း သေပိုခ်း, မခင်းခင်းသေ လုက်;လုခ်;ဃေဂပ်; 318 ပုရ်, လုက်;ကခ်မပ်သေပိုခ်း, ပိခ် သုရ်;သိခ်း(လာပ်ခေမုံ)၊ လုက်;ကခ်လုခ်;ဃေမိုင်းဂူခင်း ခင်းသေမခင်း 18 ပုရ်, (ပုခ်း) ပာရ်ခိုင်း။

ဂပ်;သမ့် မုးတူရ်;လာပ်လူင် သိခ်းသိခ်း ဂပ်;လုက်;ခေလုံ ခပ်ယူ,ခင်းမိုင်းဝခင်း (ဂါင်ဝခင်း) သမ့်ဂီတ်;ဂိုပ်ပခ်, ဃေဃေဃေထိုင်, မာရ်ခိုင်း, ပိခ်သုရ်;သိခ်း (လာပ်

ခမ့်)၊ ကဆလုဂ်းလီဂ်သေပိုခင်းခမ့်၊ တင်းဗွင်းမခင်း ခင်းယေးမိဝ်း ဂ်ဂ်ဂါခင်းပုဂ်လုဂ်း
48 ဂူင်းလီး၊ လုဂ်းလုမ်း၊ ဖျေဂ်းပီခင်းမာဂ်သာမ်၊ တင်းဗွင်းမခင်း ယေးမိဝ်း ပုဂ်လုဂ်း
29.8 ဂူင်းလီး ကပ်လာဂ်ဂ်းလုဂ်းခေဂ် ပခင်းခင်းမိုင်းဝခင်းမးဝးဂိုင်း- လုဂ်းလု ယူ၊
ဂုဂ်ဂ်ခင်းဝခင်းသေပိုခင်းဂေး၊ လုဂ်းခခေ ပုဂ်လုဂ်းထိုင်းသေပိုခင်း၊ မိခင်းဝါဂ်သိခင်း
(လာဂ်မိခင်းဝါဂ်) ယူ၊ မိခင်းခင်းမိုင်းဂါဂ်ဝခင်း တမ်းခွဂ်းသေပိုခင်း၊ မခင်းဂ်ခင်း၊ ပခင်း၊ လုဂ်း
ထိုင်းသေပိုခင်း၊ ခင်းယေးမိဝ်း တင်းဗွင်း ဂွဂ်းပုဂ်လုဂ်း 4.7 ဂူင်းလီး၊ ပေးကပ်
လုမ်း၊ ဖျေမိုင်းဂူခင်းဂ်းမးဝး၊ လင်လိခင်းပခင်း၊ ခင်းမိုင်းဂါဂ် ဝခင်းဂ်းမုတ်းယေးဂွပ်းလုဂ်း၊
ယေးပီး၊ ဂွဂ်းပေးကပ်သုဂ်းသိခင်း (လာဂ်ခမ့်) မးဝး၊ ဂွဂ်း 88 ဝခင်း ပေးပခင်း၊ ဂွပ်း
ယဂ်၊ ပေးကပ်မိခင်းဝါဂ်သိခင်း (လာဂ်မိခင်းဝါဂ်) မးဝး၊ ဂွပ်းမခင်းပခင်း၊ ဂွပ်း၊ ဂါဂ်ဝခင်း
ယေးဂွပ်း၊ သုဂ်းလုဂ်း၊ 248 ပီး ဂင်၊ ပုဂ် မုတ်း ယေးဂွပ်း။

လာဂ်လုဂ် ဂပ်းလုဂ်းခေဂ်- ဂင်းဗွင်းခင်းမခင်း ယူ၊ ခင်းမိုင်းဝခင်း (မိုင်းဂါဂ်ဝခင်း)
ခေဂ် ဂွမ်းဂွဂ်းဗွင်း ဂွဂ်းမခင်း (သုဂ်းတင်းဗွင်းသုဂ်းတင်းမခင်း) ပခင်း၊ ဝါဂ်းမုခင်းဝဂ်၊
ဂင်းဂူဂ်းဗွင်း တူဂ်မခင်းဂေး၊ သမ့်ပခင်းဝဂ်၊ ကပ်လုမ်း၊ ဖျေမိုင်းဂူခင်းဝးဂေး၊ တူဂ်မခင်း
ဂင်းမခင်း ပခင်း၊ ယေးဂွပ်း၊ လုဂ်း 24 မွင်း၊ ခခေ ဂွင်းယေးဝခင်း၊ ကပ်သုဂ်းသိခင်း
(လာဂ်ခမ့်) မးဝး၊ ဂခင်းဝးမခင်းလုဂ်းလီဂ် သမ့်ဂု၊ လုဂ်းဗွင်း၊ ပေးကပ်တူဂ်မခင်း
ဂင်းမခင်း ပခင်း၊ ထိုင်းစတုစတု၊ တူဂ်မခင်း ပခင်း၊ ယေးဂွပ်း 59 ဝခင်း၊ ကပ်ဂိုဂ်းလာဂ်
ဂပ်းလုဂ်းခခေမးဝး၊ ဂင်းမခင်းပခင်း၊ လုဂ်းထိုင်းသေပိုခင်း၊ ခေဂ်ဝဂ်းဂိခင်းသိခင်း
(လာဂ်ခမ့်)၊ လုဂ်း 244 ဝခင်း ဂင်းမခင်း ဂင်၊ ပခင်း၊ ယဂ်ယေးဂွပ်း၊ ကခင်းမခင်း
ပခင်း၊ ခေဂ် တင်းဂိုဂ်းပိတ်၊ လုဂ်းခခေ ကမ်၊ မိုခင်း ဂခင်း၊ ပိုခင်းလုဂ်းတင်းခေးဝခင်းတူဂ်း
ပခင်း၊ ဝါဂ်း၊ ဂူး တင်းခေးဝခင်းကွဂ်း၊ မခင်းသမ့် လုဂ်းတင်းဝခင်းကွဂ်း၊ ဝါဂ်း၊ ဂူးတင်း
ဝခင်းတူဂ်း။

ဂပ်းယူ၊ ခိုဂ်လုမ်း၊ ဖျေမိုင်းဂူခင်းခေဂ်၊ ဂွပ်းပီခင်းဂိုဂ်းခင်းဗင်လာဂ် ယူ၊ ခိုဂ်
ဂါဂ်ဂါဂ် ကွင်းတီး၊ မိုင်းဝခင်း (ဂါဂ်ဝခင်း) လုဂ်းခခေခခေလုဂ်းခိုဂ်း၊ လုမ်း၊ ဖျေ
(ခင်လိခင်း) မိုင်းဂူခင်းဂပ်း တင်း လာဂ် ဂိုဂ်းခခေ မိုခင်းဂခင်း၊ ဗွင်းဗွင်းမခင်း ပခင်း၊ လွမ့်
ခင်းမိုင်းဂါဂ်ဝခင်းခေဂ် ကမ်၊ ခခင်းကမ်၊ သပ်း။

ခုနစ်လှိုင်းတီး၊ မိုင်းခွက်၊
ပခုံး “ဂွံတီ၊” ခေဇ်၊ မခင်းဗီဇ်ဂခင်းယှ၊
လှိုင် သွင်ကခင်း-

1. မခင်းကွက် နှိုင်းဂူခင်းမခင်း၊
ဂူခင်းမိုင်း (ပခင်းယပ်၊) ဂူခင်းမခင်း၊
မိုင်းသေ ဂေ၊ သာင်း၊ တာလှ်၊ သာင်းလှိုင်
ကခင်းယှ၊ လှိုင်ပိုင်းတီးလှ်၊ ဗျာတင်းသီင်း၊
2. ဂျးပီခင်းဗီဇ်လိက်၊ ဗီဇ်လှိုင်
ခင်းမိုင်းခေ၊ တင်းမူတ်း ကပ်ရုတ်၊ ဗလှ်
ပိတ်၊ သီင်းသီင်းသေ ခိုခင်းယိပ်းလိက်၊ ကခင်း
လိပ်ဂွလှ်သေခလ၊ နင်း၊ ပီခင်းခိုင်းခေ၊
တင်းသီင်း၊ ပီခင်းခွခင်းလိပ်၊ ကခင်းလိပ်မုး၊
ကမ်းမီးတင်းယုင်းယွင် တိက်၊ ယာလှ်၊ ဂခင်း
သင်ခေဇ်ယာဝ်။

(ပိုင်ပီခင်းကခင်းခေဇ် လိက်၊ တလှ်
ရှပ်းဂေ၊ နင်းပုးကွမ်းရှပ် ?)။

ဂွပ်၊ ပိုင်းခေဇ် ဂေ၊ တိမ်၊ လိက်၊
နင်းလှိုင်၊ ခွခင်းဗလှ်တလှ်သေ ယှပ်
ပေးကပ်ခင်းရှပ် ခင်းယာင်း တေပီခင်း
ခေဇ် ပီခင်းတလှ်မုးယှ၊ ရှပ်? ကမ်းခခေ
လှ်တီး၊ တင်းဂူခင်းဂွင်းသေ နင်းပီခင်း
ဂခင်းခေဇ်မုးခေဇ်ရှပ် ကမ်းဝုးလှ်။

ဂခင်းခင်းသာင်းသာမ် (လှ်)
2001

တၢင်းၵၢင်ထိုင်

(ၵၢင်ၵၢင်သၢင်,သၢမ်)

ဆင်,ဝုး လၢၵ်းတၢင်း,လၢတံးဆင်
မုးၵိုဝ်းလိၵ်း(တူဝ်လိၵ်း)တၢင်းၵၢင်ထိုင်
ဆင်. ပေးတူၵ်း တီးၵၢင်မဆင်လိၵ်း
လၢၵ်းဆၢၵ်းတၢင်းၵၢင်ထိုင် မဆင်မုးၵိုဝ်း
ဆင်ၵၢင်ၵၢင်ၵၢင် မီးမုးမီးတၢင်း မီး
မိုဝ်းမီးပၢဆင်သေ လိၵ်းလၢၵ်းတၢင်းမီး
ၵၢင်ၵၢင်တၢင်းၵၢင်တၢင်းၵၢင် မေ့လိၵ်းဆင်
တၢင်းသေတၢင်းတၢင်း လိၵ်းလၢၵ်းတၢင်း
တၢင်း တေမီး။

ၵၢင်လၢၵ်းၵၢင်ၵၢင်ၵၢင်တၢင်းမုး
တၢင်းတၢင်းတၢင်း. တၢင်းတၢင်းတၢင်းသေ
လိၵ်းလၢၵ်းတၢင်းဆင် လၢၵ်းၵၢင်ၵၢင်
“လိၵ်းတၢင်းမုး” (လိၵ်းလၢၵ်းတၢင်းတၢင်း
တၢင်း) တၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်း
ဆင် ပီၵ်းသွၵ်းတၢင်းတၢင်းတၢင်း။

မိုဝ်းၵၢင်လိၵ်းတၢင်းမုးဆင်ၵၢင်
မီးလၢၵ်းတၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်း
သၢင်သေတၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်း
တၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်း
တၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်း
တၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်း
တၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်း
တၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်း

ပေးတေထတီးတၢင်း လၢၵ်းပီၵ်း
မဆင်ၵၢင်တၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်း
တၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်း
တၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်း
တၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်း

1. လိၵ်းတၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်း
တၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်း

2. တူဝ်တၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်း
သၢင်တၢင်း (သိၵ်းပံး) တၢင်းတၢင်းတၢင်း

(1)ဆင် ပီၵ်းတၢင်းတၢင်းတၢင်း (2)
ဆင် ပီၵ်းတၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်း
တၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်း

ၵၢင်မုးတၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်း
တၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်း
တၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်း
တၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်း
တၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်း
တၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်း
တၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်း
တၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်း
တၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်း
တၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်းတၢင်း

(ဂၢၤဂၢၢ်,ခိုခိး: ဧလ; ဂု ဟံး) သွင်ကခိ
ခေလ် ဂမ်း; ဟွင်း; ဂုခိထိုင်ဝါး; “ဂု” ခေလ်
ကွက်,သီင်ခမ;ဂပ်းသွခိ ကလ် လဂ်းယု,၊

“ကမ်,ခခိတၢင်သီင်” ဂၢၤဂၢၢ်,
ခိုခိး: ကခိဂပ်း: ဂုတိုပ်းမးခခိလဂ်း
ယု,၊ ဂမ်း; ဟွင်း;သမ် ဂမ်ဂီခိ,ဝဂ်းဝါး;
“တဂ်း” ခေလ် ကမ်,ပီခိလဂ်း;ဂုဂ်းခိုဝ်း
ဂပ်း: “တံး” ပေးဂီတံးခေလ် ဂပ်း,ပီခိ
လဂ်း;၊ ခေလ်ဂေး; ဂမ်းလိုခိးသုတ်း
လဂ်း;ဝဂ်း လၢဂ်းတံး;သွင်ကခိခခိ,
ဂပ်း, (ဂၢခိလိက်;တဂ်းဂုခိဂ်းခိုဝ်းခေလ်
ဂပ်း;ဂုဂ်း; ဂပ်းဂေး; ပးခိးဂေး,မီ,သီခိ,
ဂေးခိး;ဧလ; လွင်း;ပီခိ လွင်း;လူမခိး
ဂုထိုင်လီလီခိးငါးယု,ယဝ်)။

လွင်း;ကခိ တံး;မိုင်းခမ, တဂ်း
တံး;ခိုင်းခပ် ခါဂ်းလၢဂ်းဂၢခိလိက်; (တုဂ်
လိက်;)တဂ်းဂပ်းခခိ လဂ်းတံး; လိက်;တုဂ်
တုဂ်,ငွက်;(တုဂ်ယၢဝ်း) လွင်း;ဂုး လိက်;
တုဂ်ယၢဝ်းဂုဂ်းခခိ,ဂပ်း,၊ ဂပ်း;ဂုဂ်း လိက်;
ပၢခိဂပ်း,ခခိ တုဂ်ကမ်,တံး;၊ သီင်
ကမ်,တၢဂ်း လၢဂ်း;ဂီဂ်းဂုခိမိုင်းမိုင်း
ပဂ်း,တုဂ်းဧလ; ဂုဂ်းဂပ်း; ဟွင်း;လွင်း
လိက်;လွင်းသီင်ခပ် ဧမးထိုင်; ဧမးထိုင် ဧမး
ထွခိ တေး,ထိုင်လဂ်း;ဂု လဂ်း;တိုဝ်းမး
ခခိ,တၢဂ်း ဂပ်း,ခခိယဝ်။

ခခိ,ကခိ ပီ;ခခိတဂ်းတံး;ခိုင်း
မိုင်းခမ,ခပ် ဂီတံးဂၢခိခမ;လိက်;ခပ် ပီခိ
လဂ်း;ထိုင်တံး; ထိုင် တၢင်းဂု, (ကမ်,ခခိ

တၢင်းယွမ်းကမ်,ပေးမီး) ခခိ လဂ်း;
ဂုခိမီးလွင်း;တၢင်းသွင်ကခိ-

1. ဂပ်း;ဂုဂ်း; ခပ်ဂုဂ်းလဂ်းတံး;လိက်;
တုဂ်ယၢဝ်း: ကခိဂၢမ်းဂခိ ကခိကမ်,သု,
သၢတံး;၊ သမ်တုဂ် ယၢဝ်းသု,သၢတံး;သေ
လွင်းထိုင်တုဂ်ယၢဝ်း သီင်တံး;မး။

2. ဂပ်း;ဂုဂ်း; ခပ်လဂ်း;ယု,ဂုမ်း
လၢဂ်းတိုက်: ဟွင်းလွင်း ကခိပေးထိုင်တံး;
ထိုင်တၢင်း: ကခိလဂ်း; ဂုတိုဝ်းတၢင်း
ဂုဂ်း;ဂၢခိ ဂီခိ,ခိင်၊ ဂုခိလိက်; ဂုခိဂၢင်း;
ဂုခိဂပ်းခခိမး၊ ပီခိသွင်လွင်း;ခေလ်
တေလဂ်း;ဝါးခေလ်ယု,ယဝ်။

ခိုဝ်း:တဂ်းဂပ်း;တံး;လဂ်း;ဟေ့ မီး
မိုင်းဂုခိးခေ ကမ်,မီးမိုင်းဂုခိးခေသေ
ကမ်,ဝါး ပေးဂပ်း: ကမ်, ကပ်ဂၢမ်းပု,လီ၊
သဂ်းဂတု ဂီတံး;ပီခိခေ;ဂု ဂၢမ်းတဂ်း
ဂပ်း;ဂုဂ်း ဂီတံး;ဂုဂ်းဂေး; တေဂုခိးဂခိ
ယိပ်း တိုဝ်းလိက်;တုဂ်ယၢဝ်း (တုဂ်ထုဂ်,
ငွက်;)ကခိသီင်တံး; ကခိပီခိခေတဂ်း
တံး;ခိုင်းမိုင်းခမ, ယိပ်းတိုဝ်းပၢခိမိုင်း;လိပ်
ခေလ်ယု,ယဝ်။

လိက်ထမ်းတံး(လိက်ပိုဆံ့မိုင်း)

Dr.လေးသင်၊ကံး

လိက်ထမ်းတံးဆံ့ လိက်ပိုဆံ့မိုင်း၊ လိက်မိုင်း၊ လိက်ယူဆံး၊ လိက်လား၊ လိက်တံး
လိုဝံ၊ လိက်လားဆံး၊ လိက်တံးဆံး၊ နွမ်းဆင်၊ တီးယူတံး ပီဂံ၊ ဂျ၊ ဆဆံ့ နွင်းလူင်ဂျ၊
ရိုဝံ၊ လိယာင်၊ လိရိုဝံသေတူ ပီဆံးကဆံးလိဝံ၊ ရိုဝံလိဝံဂျ၊

လိက်ဆံ့ တီးဝတ်မိုင်းလား၊ တံးမံ၊ ရံ နီမံ မိုင်း AD.1002 ဆဆံ့၊ ဂျ၊ ဆံ
ကျယူလိက်ဆံ့ ထံးဂ၊ ဆယံ၊ မဆံးလုဂ်တံးသီ၊ ဂျ၊ ဆဆံ့ မးဂံးလိဝံ၊ ကံးမီး
လွင်း ဂံး၊ လုဂ်လိက်မဆံးသင်၊ ပီဆံးလိက်ထမ်းတံး၊ ပီဆံးခွင်တံး၊ ပီဆံးဂုင်၊ မဆံးတံးယဝ်
ဆ၊ ဆံးလိက်ပု၊ လိစတုစတုဆဆံ့ ကံးမီး(ဆ) ဂျ၊ လိဆံ့၊ လိက်မုဆံးဂျ၊ ကံးမီး
(ဆ)ဂျ၊ လိဆံ့ဆံ့၊ ဆဆံးလု၊ လိက်ပိုဆံ့မိုင်းဂျ၊ ကံးမီး(ဆ) ဂျ၊ လိဆံ့ဆင်ဂံး၊
ဂုင်တံးကဆံးမီးဝံဆံ့၊ ကံးလိ ဖျ၊ ပံး၊ တံးဆ၊

ပေးဂိုင်းဂံးတူဂ်း ဂံးတူဂ်လိက်ဆံ့၊ မီးလွင်းငံးကံးလိက်ပု၊ လိမဆံးဝံ။
ကံးလု၊ ဖျ၊ လု၊ ရိုဝံးမေဝံပု၊ လိမဆံးယဝ်ရိုဝံ တူမေလိက်ထမ်းတံး၊ လိက်ယူဆံး၊
လိက်ပိုဆံ့မိုင်းဆံ့၊ တေလံးဂျ၊ ဂံး 20 ဂျ၊ မိုင်း ဆဆံ့ဂျ၊

ကံးတူဂ်းလု၊

ထံး 1 * ပီဆံး လိက်ပိုဆံ့ မိုင်း၊

ထံး 2 ** ပီဆံးလိက်မဆံး၊

ကံး၊ သီထမ်း၊ ပဆံးဝံ၊ ဆဆံ့။

တူင်လိက်;တံးကးရှုမ်

သိက္ခာ၊ နမံ ဘုရား

သွပ် ဘုရား ဝိညာဉ် အာဇာနည်

၁ - သိက္ခာ	သိက္ခာ	မိ	သိက္ခာ သိက္ခာ = သိက္ခာ
၂ - ဝိညာဉ်	ဝိညာဉ်	မိ	သိက္ခာ ဝိညာဉ် = သိက္ခာ
၃ - ဝိညာဉ်	ဝိညာဉ်	မိ	သိက္ခာ ဝိညာဉ် = သိက္ခာ
၄ - ဝိညာဉ်	ဝိညာဉ်	မိ	သိက္ခာ ဝိညာဉ် = သိက္ခာ
၅ - ဝိညာဉ်	ဝိညာဉ်	မိ	သိက္ခာ ဝိညာဉ် = သိက္ခာ
၆ - ဝိညာဉ်	ဝိညာဉ်	မိ	သိက္ခာ ဝိညာဉ် = သိက္ခာ
၇ - ဝိညာဉ်	ဝိညာဉ်	မိ	သိက္ခာ ဝိညာဉ် = သိက္ခာ
၈ - ဝိညာဉ်	ဝိညာဉ်	မိ	သိက္ခာ ဝိညာဉ် = သိက္ခာ
၉ - ဝိညာဉ်	ဝိညာဉ်	မိ	သိက္ခာ ဝိညာဉ် = သိက္ခာ
၁၀ - ဝိညာဉ်	ဝိညာဉ်	မိ	သိက္ခာ ဝိညာဉ် = သိက္ခာ
၁၁ - ဝိညာဉ်	ဝိညာဉ်	မိ	သိက္ခာ ဝိညာဉ် = သိက္ခာ
၁၂ - ဝိညာဉ်	ဝိညာဉ်	မိ	သိက္ခာ ဝိညာဉ် = သိက္ခာ
၁၃ - ဝိညာဉ်	ဝိညာဉ်	မိ	သိက္ခာ ဝိညာဉ် = သိက္ခာ
၁၄ - ဝိညာဉ်	ဝိညာဉ်	မိ	သိက္ခာ ဝိညာဉ် = သိက္ခာ
၁၅ - ဝိညာဉ်	ဝိညာဉ်	မိ	သိက္ခာ ဝိညာဉ် = သိက္ခာ
၁၆ - ဝိညာဉ်	ဝိညာဉ်	မိ	သိက္ခာ ဝိညာဉ် = သိက္ခာ
၁၇ - ဝိညာဉ်	ဝိညာဉ်	မိ	သိက္ခာ ဝိညာဉ် = သိက္ခာ
၁၈ - ဝိညာဉ်	ဝိညာဉ်	မိ	သိက္ခာ ဝိညာဉ် = သိက္ခာ
၁၉ - ဝိညာဉ်	ဝိညာဉ်	မိ	သိက္ခာ ဝိညာဉ် = သိက္ခာ
၂၀ - ဝိညာဉ်	ဝိညာဉ်	မိ	သိက္ခာ ဝိညာဉ် = သိက္ခာ

